

▲ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

DIPLOMAT

Heydər Əliyev

№ 12 (417) 16-22 Aprel, Nisan sal 2018
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjəy: 40 qəpik

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşədləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

"Azərbaycan Kürdləri" İctimai Birliyi Prezident İlham Əliyev cənablarını TƏBRİK EDİR

Günəşdən Nur doğar!

Hörmətli oxucular, əziz seçicilər!

Xalqımız 11 aprel 2018-ci ildə, Azərbaycanın tarixinə düşən tarixi bir günü artıq arxada qoydu.

Ölkəmizin hər bir yerində, Azərbaycan konstitusiyasına görə yeddiillik növbəti Prezident seçkiləri xalqımızın fəal iştirakı ilə müvəffəqiyyətlə və uğurla başa çatdı. Çox hörmətli həmvətənlərimiz, Sizlər kimə səs verəcəyinizi yaxşı bildirdiniz və bildiyiniz seçimi də etdiniz. 86,09 % səs çoxluğu ilə hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları bütün rəqiblərindən öndə oldu.

İndiyədək xalqa şirin vədlər verənlər, yalan təbliğatlar aparən müxalif qüvvələr seçkilər ərəfəsində, yenə də özlərini "mələk" qiyafətində göstərmək istəyirdilər. Onlara elə gəlirdi ki, xalq onların əməllərini unudub. Xeyr, "möhtərəm cənablar", vətəndaşlarımız sizin kimliyinizi gözəl bilir.

Respublikanı çıxılmaz vəziyyətə salan, ölkədə qardaş qırğını törədən, çətin gündə xalqı qoyub qaçan "sizlər", acizane yalvararaq, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev cənablarını hakimiyyətə gətirmədiyinizmi?!

O günlərinizi nə tez yaddan çıxartdınız?

Müstəqil dövlətimizi saldıığınız ağır vəziyyətdən, qardaş qırğından, xalqlar arasına salınan ədavətdən, respublikanın, dövlətin parçalanmasından, böyük dövlətlərin təsiri altına düşməsindən Ulu

Öndər, Böyük Heydər Əliyev cənabları xilas etmədimi?

Bu gün Azərbaycanın daxili və xarici siyasəti, göz qabağındadır:

"Əsrin müqaviləsi", "Qədim ipək yolu", "Bakı-Tibilisi- Ceyhan", "Bakı Ərzurum" qaz və neft kəmərləri, Bakımızda ucalan və göz oxşayan çoxmərtəbəli binaların tikintisi, əfsanəvi körpülərin inşası, yollarımızın genişlənməsi və gözəlləşməsi, şəhərdaxili və şəhər ətrafında aparılan tikinti-abadlıq işləri, rayon, qəsəbə və kəndlərimizdə aparılan yenidənqurma işləri və salınan gözəl parklar, yeni məktəblər buna əyani sübutdur.

Əziz seçicilər!

Sizlər çox düzgün seçim etdiniz!

Çünki Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev xalqımız üçün parlaq bir günəş idisə, İlham Əliyev o günəşdən doğan nurdur ki, Allah-Təala tərəfindən bizə bəxş edilib.

Sizlər və Xalqımızın firəvan yaşamasını istəyən hər bir Azərbaycan vətəndaşı, birmənəli şəkildə dünya siyasətçiləri öndərlərindən olan, Azərbaycanı xoş gələcəyə aparən, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev məktəbini bitirən və onun davamçısı olan, dünya siyasətini düzgün dəyərləndirən, istehsalatı, iqtisadiyyatı, daxili və xarici siyasəti dərindən bilən, Respublikamızı inkişaf etmiş ölkələr sırasına çıxaran, İlham Heydər oğlu Əliyev cənablarına səs verməklə, onu tərəddüdsüz və yenidən seçdiyinizə görə, Azərbaycanın ayrılmaz qanadı olan bütün azsaylı xalqlar kimi, biz kürdlər də qürur hissi keçiririk.

Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyevin davamçısı, İlham Əliyev Cənablarını yenidən Azərbaycan Respublikasının yeddiillik prezident postuna seçilməsi münasibəti ilə, Xalqımız adından və bütün İLHAMSEVƏRLƏR adından bir daha təbrik edirik.

Bu müqəddəs işdə ona, daha çox uğurlar diləyərək, Dağlıq Qarabağı sülh yolu ilə qaytarmasını, dünya dövlətləri sırasında ölkəmizi layiqincə təmsil etməsini, dövlətçilikdə daha böyük uğurlara imza atmasını arzulayırıq.

Hörmətli və möhtərəm Prezidentimiz uzun ömür, can sağlığı, ailə səadəti arzulayırıq. Qoy hər zaman Xalqımız əmin-amanlıq içərisində yaşasın və Prezidentimiz cənab İlham Əliyev də dövlətimizin və xalqımızın rəhbəri olsun. Ölkəmiz Azərbaycan, Ulu Öndərimiz, Böyük Heydər Əliyevin Şah əsəri kimi dünyada öz dəyərli yerini şərəflə qoruyub saxlasın!

Vətənimiz Azərbaycan daima var olsun!

Hörmətlə: Tahir Süleyman
"Azərbaycan Kürdləri" İctimai Birliyinin sədri, "Diplomat" qəzetinin təsisçisi və baş redaktoru

Sumqayıt şəhər Uşaq Xəstəxanasının kollektivi Prezidentimiz İlham Əliyev Cənablarını təbrik etdi:

Hörmətli Cənab Prezident. Sizi böyük səs çoxluğu ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, Azərbaycanın inkişafı naminə fədakar çalışmalarınızda uğurlar arzulayırıq. Biz inanırıq ki Sizin rəhbərliyiniz dövründə Azərbaycan öz inkişafı ilə dünya xalqlarını heyran qoymağa davam edəcəkdir!!!

Hörmətlə:

Sumqayıt şəhər Uşaq Xəstəxanasının kollektivi adından xəstəxananın baş həkimi Müşviq Məmmədli

Prezident seçkilərində İlham Əliyevin inamlı qələbə qazanması münasibətilə Bakıda konsert proqramı təşkil olunub

Aprelin 11-də Azərbaycanda keçirilən prezident seçkilərində İlham Əliyevin inamlı qələbə qazanması münasibətilə Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısındakı parkda möhtəşəm konsert proqramı təşkil olunub.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri iştirak ediblər.

Tanınmış televiziya aparıcısı, Əməkdar Artist Murad DADAŞOV dedi:

- Əziz dostlar, dünən Azərbaycan xalqı, dünya azərbaycanlıları öz tarixi seçiminə imza atdılar. Azərbaycan xalqı bu uğur yoluna bir daha "davam" dedi, "İlham Əliyevlə davam" dedi.

Əziz həmvətənlər, əziz dostlar, siz Azərbaycan Prezidentinə öz sevginizi göstərdiniz və bu gün cənab Prezident sizə öz ürək sözlərini söyləmək üçün buraya, bu səhnəyə şəxsən özü təşrif buyurdu. Buyurun, qarşılayın, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev.

Tədbirdə çıxış edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Əziz dostlar, mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram. Sizə və bütün Azərbaycan xalqına mənə yenidən göstərilən böyük dəstəyə görə təşəkkürümü bildirirəm.

Mən həmişə Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss etmişəm, bu dəstəyə arxalanmışam. Mənim fəaliyyətimdə Azərbaycan xalqının dəstəyi əsas rol oynayır. Həmişə çalışmışam ki, xalqa sədaqətlə, ləyaqətlə xidmət edim.

Azərbaycan xalqı dünən öz seçimini etdi. Azərbaycan xalqı dünən bir daha bizim siyasətimizə öz səsini verdi. Bir daha

sabitliyə, inkişafa, tərəqqiyə, müstəqil siyasətimizə səs verdi. Sözün əsl mənasında, müstəqil siyasət aparan Azərbaycan bu

ruhlandırır, daha böyük güc verir. Seçkilərdə xalqımız həm görülən işlərə, real nəticələrə, eyni zamanda, bizim gələcəy-

dövlət qurmaliyq. Daha güclü Azərbaycan qurmaliyq. Yolumuz müstəqillik yoludur. Heç bir kənar qüvvə bizi bu yoldan döndərə

ölkəyik. Biz tutduğumuz yolla gedirik. Əminəm ki, bu yol Azərbaycanı daha xoşbəxt gələcəyə çatdıracaq. Eşq olsun Azərbaycan xalqına! Yaşasın Azərbaycan!

***

Murad DADAŞOV dedi:

-Eşq olsun Azərbaycan Prezidentinə! Əziz cənab Prezident, Sizə səs verənlərin bir hissəsi buradadır. Ancaq bütün Azərbaycan İlham Əliyevlə birlikdədir. Ürəkdən təbrik edirik. Təşəkkür edirik, cənab Prezident, minnətdarıq.

Əziz dostlar, Prezident İlham Əliyevi bir daha alqışlayaq. Azərbaycan hər zaman daha da böyük zirvələrə, daha da böyük qələbələrə öz əziz Prezidenti ilə bərabər gedəcək. Yaşasın Azərbaycan! Yaşasın Prezident!

***

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva səhnəyə qalxaraq incəsənət ustaları ilə görüşdülər, xatirə şəkilləri çəkdirdilər.

Dövlətimizin başçısının əldə etdiyi ən böyük nailiyyət onun xalqın sonsuz məhəbbətini qazanmasıdır. Prezident İlham Əliyev bütün təmaslarında, ilk növbədə, öz səmimiyyəti ilə insanları cəlb edə bilib, güclü iradəsi, liderlik keyfiyyətləri ilə milyonları ətrafında toplayıb, müstəqil və qüdrətli Azərbaycan uğrunda çalışıb. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi inkişaf konsepsiyası bütün azərbaycanlıların həyatına birdəfəlik daxil olub. Çünki onun müəyyənləşdirdiyi dövlət siyasətinin mərkəzində ancaq bir qüvvə - Azərbaycan vətəndaşı dayanır.

Tədbir atəşfəşanlıqla başa çatdı.

gün ən yüksək zirvələrə çatıbdır. Bizim beynəlxalq nüfuzumuz gündən-günə artır. Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə layiq bir ölkədir. Daxili vəziyyətimiz sabitdir. Azərbaycan xalqı sülh, əmin-amanlıq şəraitində yaşayır. Bütün azadlıqlar təmin olunur.

Dünən keçirilmiş prezident seçkiləri bir daha onu göstərir ki, Azərbaycanda bütün azadlıqlar təmin olunur, Azərbaycan demokratiya yolu ilə uğurla gedir. Açıq, şəffaf, ədalətli şəkildə keçirilmiş seçkilər Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirmişdir. Seçkilərdə mənə göstərilən dəstək məni daha da

imizə, xoşbəxt gələcəyimizə səs vermişdir. Əminəm ki, bundan sonra da ölkəmiz uğurla inkişaf edəcək. Bundan sonra da Azərbaycan xalqı sabitlik, təhlükəsizlik şəraitində yaşayacaq.

Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında sabitlik adası kimi tanınır. Azərbaycan dünya miqyasında nümunəvi ölkə kimi tanınır. Son 15 il ərzində iqtisadi inkişaf baxımından Azərbaycan qədər nəticə göstərən ölkə olmamışdır.

Azərbaycan xalqı öz seçimini etdi. Biz hamımız çalışmalıyıq ki, bundan sonra da ölkəmizi gücləndirək. Bu gün də Azərbaycan güclü dövlətdir. Daha güclü

bilməz. Bu yol Azərbaycan xalqının şüurlu seçimidir. Biz müstəqil ölkəyik. Biz böyük xalqıq. Ancaq böyük xalq bu qədər nəticələr əldə edə bilər. Ancaq müstəqillik şəraitində Azərbaycan bu qədər uğurlar əldə edə bilər. Bizim taleyimiz öz əlimizdədir. Mən Azərbaycan gənclərinə üz tutub deyirəm, -görürem ki, burada toplaşanların əksəriyyəti gənclərdir, - ölkəmizin gələcəyi sizin əlinizdə olacaq. Biz gənclərimizlə fəxr edirik. Bu gün yetişən gənc nəsil Azərbaycanı gələcəkdə idarə edəcək, müstəqillik yolu ilə xoşbəxt gələcəyə aparacaq.

Biz müstəqil ölkəyik, güclü

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqına müraciət edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 11-də keçirilən seçkilərdə ona göstərilən böyük etimada görə xalqımıza müraciət edərək minnətdarlığını bildirib.

Dövlətimizin başçısının müraciətini təqdim edirik.

-Əziz həmvətənlər.

Prezident seçkilərində Azərbaycan xalqı yenidən mənə böyük etimad göstərmişdir. Bu etimada, bu böyük dəstəyə görə doğma xalqıma minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Mən həmişə Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss edirəm. Bu dəstək mənə güc verir. Bu dəstək bizim inkişafımız üçün əsas şərtidir. Xalq-iqtidar birliyi Azərbaycanda inkişafımızın əsas amilidir. Bu seçkilərdə Azərbaycan xalqı sabitliyə, təhlükəsizliyə, inkişafa, tərəqqiyə səs vermiş, son 15 il ərzində görülən işlərə yüksək qiymət vermişdir. Bütün bu uğurları biz sizinlə birlikdə qazandıq.

Xalq-iqtidar birliyi, bizim məqsədyönlü siyasətimiz bu gün Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmişdir. Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu artır, biz dünya miqyasında layiqli yer tuta bilmişik. Bu gün Azərbaycan

dünyada çox böyük hörmətə, rəğbətə, dəstəyə malik olan bir ölkədir. Biz etibarlı tərəfdaş, bizimlə hesablaşır və biz beynəlxalq aləmdə öz mövqelərimizi böyük dərəcədə gücləndirə bilmişik.

Ermənistan-Azərbaycan,

Dağlıq Qarabağ münacişesinin həlli ilə bağlı prinsiplərimizdən bir addım da geriye atmamışıq. Bizim prinsiplərimiz daha da güclənir. Bu münacişə ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır, bunun başqa yolu yoxdur.

Son illər ərzində bir çox mötəbər beynəlxalq təşkilatlar bizim mövqeyimizi, ədaləti dəstəkləyən bir sıra qərar və qətnamələr qəbul etmişlər. Biz böyük diplomatik qələbələrə nail olmuşuq. Eyni zamanda, döyüş meydanında biz böyük qələbəyə nail olmuşuq. Azərbaycan əsgəri, Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan dövləti işğal altında olan torpaqlarımızın bir hissəsini işğalçılardan azad etmişdir. Ağdərə, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının bir hissəsi işğalçılardan təmizləndi və o torpaqlarda bu gün Azərbaycan bayrağı dalğalanır. İşğaldan azad edilmiş torpaqlara heyət qayıdır, insanlar qayıdır. O torpaqlarda prezident seçkiləri keçirilir. Gün gələcək və bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda Azərbaycan bayrağı qaldırılacaq, bu torpaqlarda prezident seçkiləri keçiriləcək, Azərbaycan Prezidenti seçiləcəkdir.

Biz daha güclü olmalıyıq. Güclü olmaq üçün daha güclü iqtisadiyyat qurmaliyq. Son 15 il ərzində iqtisadi sahədə Azərbaycan qədər inkişaf edən ikinci ölkə olmamışdır. İqtisadiyyatımız 3,2 dəfə artmışdır və bu gün Azərbaycan dünyanın ən rəqabətqabiliyyətli ölkələri sırasındadır.

Rəqabət qabiliyyətliliyinə görə biz 35-ci yerdəyik.

Siyasətimizin mərkəzində həmişə Azərbaycan vətəndaşı, onun problemləri, qayğıları, onun rifahı olubdur. Son 15 il ərzində məaşlar və pensiyalar 8 dəfə artmışdır. Bu siyasət bundan sonra da davam etdiriləcəkdir. Azərbaycan bu illər ərzində kosmik dövlətə çevrilibdir. Biz ən qabaqcıl texnologiyaları ölkəmizə gətiririk, tətbiq edirik və texnoloji, elmi inkişaf gələcək fəaliyyətimiz üçün də əsas prioritetlərdən biri olacaqdır.

Bir sözlə, bütün istiqamətlər üzrə nəticələr göz qabağındadır. Azərbaycan nəhəng enerji və nəqliyyat layihələrini icra edir. Bizim təşəbbüsümüz və fəal iştirakımızla o layihələr əsasında Avrasiyanın enerji və nəqliyyat xəritələri yenidən tərtib olunur. Azərbaycan dövləti heç vaxt bugünkü qədər güclü olmamışdır. Biz güclü dövlət qurmuşuq, daha da güclü Azərbaycan qurmaliyq və əminəm ki, quracağıq.

Keçdiyimiz yol şərəfli yoldur, qələbələr, uğurlar yoludur. Əminəm ki, biz həmişə qələbələr yolu ilə gedəcəyik. Yeni qələbələrə doğru irəliləyirik!

azertag.az

Düya liderləri Prezident İlham Əliyevi təbrik etdilər

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan

Aprel 11-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Türkiyə Prezidenti İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qələbəsi münasibətilə təbrik edib, Azərbaycan xalqının rifahı naminə prezidentlik fəaliyyətində ona yeni uğurlar arzulayıb.

Dövlətimizin başçısı göstərilən diqqətə və təbrikə görə minnətdarlığını bildirib.

Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliklərini ifadə ediblər.

Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko

Aprel 12-də Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Aleksandr Lukaşenko İlham Əliyevi ölkəmizdə keçirilən prezident seçkilərində böyük səs çoxluğu ilə inamlı qələbə qazanması münasibətilə təbrik edib, ona xalqımızın rifahı və Azərbaycanın inkişafı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Aleksandr Lukaşenkoya minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin inkişafından məmnunluqlarını ifadə edərək əlaqələrimizin bundan sonra da genişlənməsinə əminliklə qeyd ediblər.

Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev

Aprel 12-də Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Şavkat Mirziyoyev İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanması münasibətilə təbrik edib, ona ölkəmizin inkişafı və xalqımızın firavanlığı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Şavkat Mirziyoyevə minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliklərini bildiriblər.

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin

Aprel 12-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Prezident Vladimir Putin Prezident İlham Əliyevi seçkilərdə inamlı qələbəsi münasibətilə təbrik edib, ona Azərbaycan xalqının firavanlığı və ölkəmizin inkişafı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Vladimir Putin əminliyini ifadə edib ki, Rusiya-Azərbaycan əlaqələri bundan sonra da bütün sahələrdə uğurla inkişaf edəcəkdir.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Vladimir Putinə minnətdarlığını bildirib. Dövlətimizin başçısı öz növbəsində Azərbaycan ilə Rusiya arasında əlaqələrin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə və ölkələrimizin bir-biri ilə daha sıx əməkdaşlıq həyata keçirəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli dostluq münasibətlərinin perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban

Aprel 12-də Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Viktor Orban İlham Əliyevi prezident seçkilərində qələbəsi münasibətilə təbrik edib, ona Azərbaycan xalqının rifahı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Dövlətimizin başçısı göstərilən diqqətə və təbrikə görə Viktor Orbanı minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyi bildirilib, əlaqələrimizin bundan sonra da genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğu vurğulanıb.

Ukrayna Prezidenti Petro Poroşenko

Aprel 12-də Ukrayna Prezidenti Petro Poroşenko Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Petro Poroşenko İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qələbəsi münasibətilə təbrik edib, ona Azərbaycanın tərəqqisi və rifahı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Petro Poroşenkoya minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafından məmnunluqlarını bildirərək əməkdaşlığımızın bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə əminliklə vurğulayıblar.

Monqolustan Prezidenti Xaltmaaqiyn Battulqa

Aprel 12-də Monqolustan Prezidenti Xaltmaaqiyn Battulqa Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Xaltmaaqiyn Battulqa İlham Əliyevi prezident seçkilərində qələbə qazanması münasibətilə təbrik edib, ona Azərbaycan xalqının və dövlətinin rifahı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Prezident Xaltmaaqiyn Battulqaya minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları ölkələrimiz arasında əlaqələrin bundan sonra daha da möhkəmlənəcəyinə əminliklə qeyd ediblər.

Türkiyə Respublikasının Baş naziri Binəli Yıldırım

Türkiyə Respublikasının Baş naziri Binəli Yıldırım Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Türkiyənin Baş naziri Binəli Yıldırım İlham Əliyevə prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanması ilə əlaqədar təbriklərini çatdırıb, Azərbaycan xalqının firavanlığı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Binəli Yıldırıma minnətdarlığını bildirib.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və Baş nazir Binəli Yıldırım dostluq və qardaşlıq əlaqələrimizin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əmin olduqlarını bildiriblər.

Əfqanıstan İslam Respublikasının Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani

Aprel 13-də Əfqanıstan İslam Respublikasının Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Məhəmməd Əşrəf Qani İlham Əliyevi prezident seçkilərində qələbə qazanması münasibətilə təbrik edib, ona ölkəmizin inkişafı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə Məhəmməd Əşrəf Qaniyə minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları ölkələrimiz arasında əlaqələrin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliklərini ifadə ediblər.

Daşkəsəndə cənab İlham Əliyevin seçkidə parlaq qələbəsinə həsr olunmuş möhtəşəm bayram mitinq-konserti keçirildi

Aprel 12-də cənab İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərində böyük üstünlüklə qələbəsi münasibəti ilə Daşkəsən rayonunda möhtəşəm bayram konsert-mitinqi keçirildi. Mitinqdə 8000 nəfərdən çox rayon sakini iştirak edirdi. Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Əbiyev «Hər zaman, hər yerdə Sizinləyik, cənab Prezident!», «İlhamla!» «Xalqın səsi-cənab İlham Əliyevin qələbəsidir», «Cənab İlham Əliyev hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidentidir» şüarları səsləndirərək qələbə bayramı münasibətilə mitinq iştirakçılarını təbrik etdi. Daha sonra Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Əbiyev çıxış edərək dedi:

- Aprel 11-də ölkədə vətəndaşlarımızı xoşbəxt gələcəyə aparan çox mühüm siyasi əhəmiyyət kəsb edən Azərbaycan Respublikası Prezidentinə səsvermə prosesi yüksək fəallıqla keçirilərək baş tutdu. Seçkilərin ilkin nəticələri Yeni Azərbaycan Partiyasının vahid namizədi cənab İlham Əliyevin Azərbaycan vətəndaşlarının 86 faiz olmaqla mütləq əksəriyyətinin səsini qazandığını və xalqımızın güclü liderini, güclü iradəsinə bir daha da təsdiqləyir. Möhtərəm cənab Prezident seçicilərin mütləq səs çoxluğunu Azərbaycan xalqı qarşısındakı böyük xidmətlərinə görə qazanıb.

Qələbəmiz mübarək olsun, doğma Azərbaycanımız! Sevinclə, fərəhlə və qürur hissi ilə bildirirəm ki, Daşkəsən seçiciləri həmişə olduğu kimi budəfəki seçkilərdə də yüksək fəallıqla iştirak edərək Ulu Öndər Heydər Əliyevin bəşəri ideyalarını uğurla davam etdirən, müasir Azərbaycanı dünyanın inkişaf etmiş ölkələri sırasına çıxaran, regionda ən güclü dövlətə çevirən, vətəndaşlarımızın rifahının, sosial müdafiəsinin daha da gücləndirilməsində misilsiz xidmətlər göstərən Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyevin namizədliyini Daşkəsəndə çox yüksək faiz səsə dəstək

ləməklə Ona olan sonsuz istək, inam və ehtiramlarını bir daha da nümayiş etdirdilər. Çalışıb, dəstəkləyib səs verdiyiniz üçün çox sağ olun, əziz daşkəsənillər!

Eşq olsun seçicilərimizə!

Bütövlükdə möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin Respublikamıza rəhbərlik etdiyi ötən 15 il ərzində Azərbaycan çox mühüm keyfiyyət dəyişiklikləri yaşayıb. Ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu yüksək səviyyədə artıb, maliyyə imkanları çoxalıb, böyük qələbələr əldə edilib. Bu gün hər bir Azərbaycan vətəndaşı möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev ilə qürur duyur. Çünki Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin siyasəti ilə bağlıdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyev xalqımızın əbədi günəşi, cənab İlham Əliyev isə onun parlaq nurudur! Bu xoşbəxtliyi Allah-taala xalqımıza bəxş edib.

Yaşasın doğma Azərbaycanımız!

Yaşasın Ulu Öndərin ideyaları!

Eşq olsun cənab Prezidentimizə!

Aprel 11-də daşkəsənillər yüksək fəallıq nümayiş etdirərək möhtərəm cənab İlham Əliyevə səs verməklə müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsinə, ölkəmizin tərəqqisinə, sabitliyinə və inkişafına səs veriblər. Bu qələbəmiz bütövlükdə Azərbaycan xalqının zəfəridir. Bu qələbə Lider-Xalq birliyinin sarsılmaz olduğunu bir daha sübut etdi. 11 aprel seçkiləri Azərbaycanda demokratiyanın növbəti təntənəsi olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycan xalqının Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasətinə sadiqliyini nümayiş etdirdi.

Mən bütün daşkəsənilləri və xüsusilə Yeni Azərbaycan Partiyasının çoxsaylı üzvlərini bu möhtəşəm qələbə münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, müstəqil Azərbaycanımızın inkişafı naminə yorulmaz fəaliyyətinizdə başda ölkə Rəhbərimiz olmaqla hər birinizə gələcəkdə yeni-yeni uğurlar, qələbələr arzulayıram!

Prezident cənab İlham Əliyevə eşq olsun!

Qələbəmiz bir daha da mübarək olsun!

Seçkilərdə fəal iştirak etmiş, səs verən çağırışçı gənclərimizi də bu gün buradan Silahlı Qüvvələrin sıralarına təntənəli surətdə yola salırıq. Eyni zamanda burada hərbi xidmətinə başa vurub rayonumuza qayıtmış gənclərimiz də iştirak edirlər. Onlar da seçkilərdə fəallıq göstərərək öz fikir və münasibətlərini bildiriblər.

Qələbə şənliyi, bu əlamətdar hadisə münasibətilə də, əziz çağırışçılar sizləri və hərbi xidmətinə uğurla başa vurub gəlmiş gənclərimizi, onların valideynlərini səmimi qəlbədən təbrik edirəm, bu gün hərbi xidmətə yollanacaq gənclərimizə isə mübarizlik, hərbi xidmətlərindən ləyaqətlə və qələbə xəbəri ilə qayıtmalarını arzulayıram! Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının nitqindən sonra mitinq iştirakçıları alqış sədaları ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının möhtəşəm, inamlı qələbəsinə qeyd etdilər.

Bayram mitinqi rayon incəsənət xadimlərinin, el aşıqlarının ifasında rəngarəng konsert proqramı ilə davam etdi. Sonda seçkidə fəal iştirak edən bir qrup çağırışçı gənclər Ulu Öndərin abidəsi qarşısına gül dəstələri düzərək musiqi sədaları altında hərbi xidmətə Silahlı Qüvvələrin sıralarına alqışlarla yola salındı.

Kürdlər və Kürdüstan

Kürdlərin coğrafiyası və yerləşməsi

Əvvəli ötən sayımızda

Bir neçə nəfər özünü müdafiə edərək zirzəmiyə girdi və çığır surətdə vuruşmağa başladı. Sonra isə çıxıb yoldaşları ilə birləşə bildilər. Çaxnaşma içində kürdlər az qala general qubernatoru tutmuşdular. Vuruşa-vuruşa bir boş otağa girib qapını bağladılar və gecəyə qədər atışdılar. Kürdlər divarın yuxarısında dəmir sobanın borusu üçün açılmış oyuğu görüb bir-birinin çiyinə çıxaraq hörgünü sökdülər və yaralı yoldaşlarını götürüb oyuqdan taxta-puşa, oradan isə başqa qonşuların damına, divarına çıxa-çixa, bağlardan, dalanlardan keçərək gizli surətdə mühasirəni yarib nəhəng Təbriz şəhərindən qurtula bildilər. Səhər onları izləməyə başladılar. Kürdlər məharətlə onların diqqətini yayındırıb, sonra isə onların atına minib öz Çehriklərinə çapdılar. Səkkiz nəfərdən altısı xilas oldu. Öldürülmüş iki nəfər də Cəfər ağa ilə birlikdə qubernator həyətinin darvazasında, keçib gedənlərə ibrət olsun deyərək, dar ağacından asılıdır. Yerli qəzet təmtəraqlı sözlərlə müdrik siyasətin təntənəsini təriflədi.

Hekayətin izaha ehtiyacı yoxdur. O hadisədən beş il sonra Qoturda mənə xilas olunmuşların hamısını görməklə vaxtilə Təbrizdə yazdıqlarımın təsdiqini eşitmək qismət oldu. Əgər kürdlərin əlindən gələn igidlik belədirsə, onda onlarla mübarizədə tələb lunan metodlar da az xarakterik deyil. Farslar və türklər bir ərəb kəlamını nahaq təkrar etmirlər. «innəl-əkrad tairfəun minəl-əcinne». Kürdlər cin tayfalarıdır. Və bunu təsdiq üçün onlar kürdlərlə mübarizədə özlerini hər cür təmkinli, səbirli başlanğıcdan azad hiss edirlər. Şeyx Übeydulla üsyanından sonra İran hərbi rəisi Əmir Nizam 1 kürd başçısı Həmzə ağanı yanına çağıtıdırab Qurana and içdi ki, nə qədər o yerin üstündə yaşayır, ona toxunmayacaq. Bununla belə, çadırdə quyu qazdırdı və Həmzə ağa çadıra daxil olan kimi quyuda gizlənilib işarə verdi. Güllələr çadırı deşik-deşik etdilər və Həmzə ağa öldürüldü. Əmir Nizam sonra izah edirdi ki, nə qədər o yerin üstündə idi, and pozulmamışdı, o yerin altına düşəndə pozuldu.

Miandabda bayrama dəvət olunmuş Bilbas başçıları da elə yalançı vasitələrlə öldürüldü. Türkiyədə məşhur Yezdansir də belə tutuldu. Nəhayət, aydın olur ki, kənarından gələn hər şey kürdlərdə inamsızlıq nədən yaranır və kürdlər nə üçün bir hissəsini təşkil etdikləri siyasi orqanizmlə qaynayıb-qarışa bilmirlər.

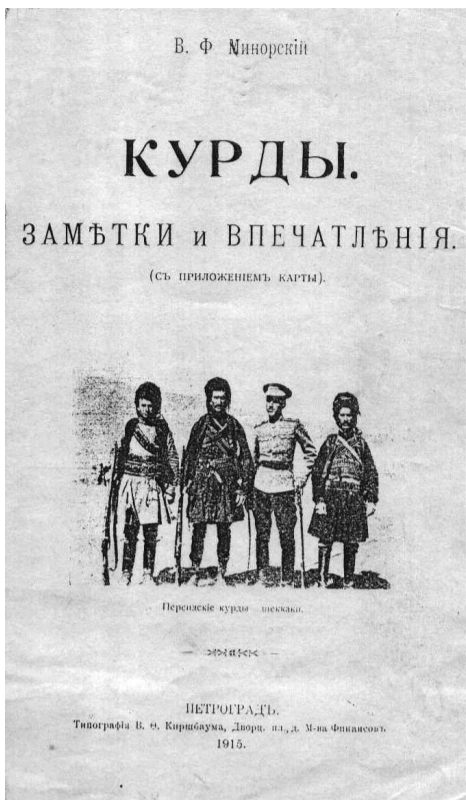
Kürd həyatının ən yeni və olduqca yaxın müşahidəçisi Soan haqlı olaraq deyir «Daimi təhlükə kürdlərdə şübhə, cəsarət, müstəsna çeviklik, zirəklik və yüksək inkişaf etmiş müşahidəçilik yaratmışdı. Sonuncu keyfiyyət mənim müşahidələrimlə də təsdiq olunur.»

1) Özü Gorusdan olan kürddür. Həmçinin Türkiyədə İsmayıl haqqı paşa keçən əsrin 70-ci illərində itaətsiz kürdləri təbət etmişdi (sakitləşdirmişdi)

Üç ildən sonra mən həmin yerlərə bir də gələndə məndən soruşdular ki, bəs köhnə atım hani və onun özümün də çoxdan unuduğum əlamətlərini xatırlayırdılar. Əbətə, bu, yeni təəssürlərin azlığı, bu səbəbdən də qavramaq qabiliyyətinin kütləşməsilə izah olunur. Kürdlərdə təzə adamlara diqqətlə, iti nəzərlə baxmaq adəti var. Hər dəfə məndə belə bir təəssürat yaranırdı ki, üzümə dikilmiş onlarla göz şəkli çəkib xatirələrinə əbədi həkk etdilər.

Kürdlər qətiyyətlə süst və küt deyillər.

Təhsili, maarifi inkişaf etdirmək üçün onlara imkan düşür. Qismən də onların təbəqəsinə ancaq hərbi məşğul münasibdir – deyən başçıların xurafatı günahkar.

dir. Ona görə də gündə iki yüz dənə patron2 atan, arada isə ancaq dördnalə etmək öyrədilmiş öz kiçik dağ atlarını çapırlar. Bir fürsət düşən kimi kürdlər oxumaqda tez uğurlar qazanırlar. Onlar yaxşı linqvistdirlər və əksəriyyəti türkce, farsca danışırlar. Uzun illər sərt sərhəd ucqarlarına atılmış bir çox kürd zabitləri məktəbdə keçdikləri fransız dərslərini yada salır və bizə bir neçə fransız sözü deməyə çalışırdılar. Oskar Mann Souc – bulaqda işləyəndə onula məşğul olan Mirzə Cavad adlı biri tez almanca danışmaq öyrəndi və sonra Berlinə gedib müxtəlif idarələrdə Kürdüstan haqqında almanca dəbdə olan mühazirələr oxumaqla pul qazanmağa başladı. Elə həmin Souc-bulaqda bir-iki dəfə Nijni yarmarkasında olmaqla rus danışq dilini çox gözəl mənimsəmiş kürdü gördüm. Konstantinopoda və xaricdə oxuyan kürdlər haqqında isə deməyə ehtiyac yoxdur. Onlar öz türk həmkarlarından heç nə ilə fərqlənmirlər.

1) Keçmiş zamanlarda kürdlər müsəlman ələminə bir sıra alim (Əbül Fidi, İdrisi), ilahiyyatçı və şair vermişdir. Lerx və Marr əsərləri.

2) Bununla onlar atmaqda məharət göstərilər. Mən məşhur Simkonun patronun boş gilizini ağanın (əsən) yellənən budağın asıb 15 addım məsafəsindən onu düz ortasından vurdugunu gördüm.

Kürd ağlının itiliyi doğma təbiətə məhəbbətdə də özünü göstərir. Coğrafiyaşünas üçün Kürdüstan həsrəti çəkilən yerdir. Burada elə bir dağ, tənha ağac yoxdur ki, ona hər hansı bir ad verilməmiş olsun. 1914-cü ildə biz hələ cənubda olanda ərəblərdən, lurlardan bir silsilə sıra dağın, ya kiçik bir çayın adını bilməyə ağılasıqmaz çətinliklərlə nail olurduq. Ancaq Kürdüstana düşən kimi mənərə dəyişdi. Qoyun-keçidən ibarət əlvan sürü otaran oğlardan soruşanda o, həvəslə danışmağa başladı «Bax. Bu daşın üstündə bir qadın canavarlardan xilas olub. İki düşmən qoşunun qarşılaşdığı o biri daş isə bu səbəbə görə parçalanıb. Qoşun başçıların hərəsi bəd nəzəri ilə məşhur olan kəşfiyyatçıni irəli göndərir ki, düşməni gözə gətirsin. Təsadüfən kəşfiyyatçılar qarşılaşırlar və güclərini sınamaq qərarına gəlirlər. Biri daşa baxır. Daş ki

bölünür, o biri öz rəqibinə baxır, rəqibinin gözü tökülür və s.

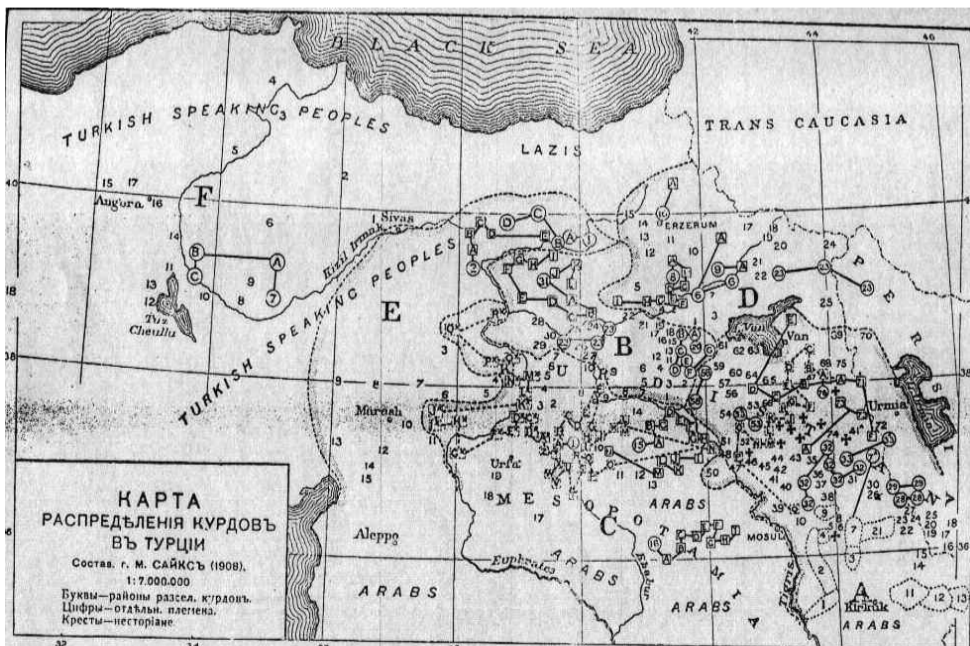
Kürdlər zarafatı sevirler, yenilikləri öyrənib bilməyi sevirler, öz azad həyatlarını tərifləməyi, şəfqəti sevirler. Öz azadlıqları ilə fəxr edir və onun qəbul olunmasını çox qiymətləndirirlər.

Bu vaxta qədər kürdlərin həyat və məişətini sakit öyrənən az olub. Kürdləri şəxsən görmüş səyyahların əksəriyyəti onlarda olan yaxşı cəhətləri qeyd ediblər. Ümumi ədəbiyyatda isə kürdlər haqqında olduqca mənfi rəy möhkəmlənib. Və nə qədər ki, bu münasibət mövzu ilə bilavasitə tanışlığa əsaslanmayan inam üzərində dayanacaq, hər hansı bir xurafat kimi onu dəyişmək çətin olacaq. Hadisəni bütün mürəkkəbliyi və müxtəlifliyi ilə görmək lazımdır. Ancaq əlbəttə, heç kim kürdlərin müasir həyatının və xarakterinin tutqun tərəflərini inkar edə bilməz. Kürdlər özündən tez çıxan və qaynar təbiətlidirlər. Soan söyləyir ki, yolla gedən bir neçə nəfər Zöhrenin göyün hansı tərəfindən çıxacağı üstə mübahisə etməyə başladılar. Bu parlaq ulduz yolçuların astronomik şübhələrini dağıdanacan artıq 2-3 nəfərin meyidi yerə sərilmişdi.

Başqa bir misal.

Kələmin və Sidəkan arasında uçurum karnizində qərribə bir mənərənin şahidi olduq. Bir qadın qəmli intizar içində yolda oturmuşdu. Həyəcanlı kürd çömbəlib əlilə yamacda yıxılmış balaca yüklü öküzün gözünü bağlayırdı. Məlum oldu ki, öküz tez getmək istəməyib, əsəbiləşmiş sahibi ağır bir daşı onun altına çırpıb. Ancaq sonra aqəbahətini anlayıb onu sağaltmağa çalışırdı.

Kürdlərin qisasçılıq və bəzən anlaşılmaz qəddarlığını qeyd etmək lazımdır. Onlar bir dəfə Souc-bulaqda heç bir günahı olmayan missioneri ona görə öldürmüşdülər ki, avropalıların təhlükəsizliyinə cavabdeh olan və onları qane etməyən qubernatoru nəzərdən salsınlar. Görünür.

Kürdə və bir çox şeydə ona bənzəyən albana öz gülləsinin 2 qüdrətini sınamaq və çaxmağın bir hərəkəti ilə sağlam, güclü insanın necə yıxılmağına baxmaq ləzzət verir. 1914-cü ildə Türkiyə-İran sərhəd təyin etmə komissiyasındakı kədərli hadisə – heç bir əsas olmadan ingilis katibi cənab Xobbardın3 gəzinti vaxtı yaranması əhəmiyyətli dərəcədə bununla izah oluna bilər. Kürdüstanda tez-tez baş verən ölüm və yaranma hadisələrinə bizim Avropa nöqtəyi-nəzərinə deyil, yerli nöqtəyi-nəzərdən baxmaq lazımdır. Bu hadisələr ayrı-ayrı xalqların nöqsanından deyil, ümumi coşğunluqdan yaranır. Hər hansı bir alban, ya Siciliya statistikasının dalınca

uzaqa getməyərək bizim Zaqafqaziya hər il min beş yüz ölüm hadisəsi baş verir. Yelizavetpol quberniyasına ildə 389 4 başqa sözlə, gündə biri düşür. Ancaq bu «çoxlu» ölümü heç kim kütləvi ölüm kimi izah etmir.

1) Kürdcə Gəlavəj; onun görünməsi istilərin düşməsi və dağlara köçün başlanması əlamətidir.

2) Başmakovun albanlar haqqında əsərləri ilə müqayisəlm--- yaratması

3) Həmçinin alman arxeoloqu V.Belkin (1898) məşhur yaralanması hadisəsi. Kürdlər bir neçə metr məsafədən ona, silahsız adama atəş açmış və o, qeyri-adi soyuqqanlılığı nəticəsində xilas olmuşdur.

4) Qafqaz. Kalenlar. 1910-cu il.

Bəlkə də bir para, bir çox adi vaxtlarda yerlərdən daxil olan səthi məlumatlara da bir düzəliş vermək düz olardı.

Bir çox kürd qəbilələrində bir müəlifin çox sərrast səciyyəlandirdiyi özgə malından söhbət gedəndə «kommunizm» meylini də inkar etmək olmaz. Bir dəfə uzaqdan mənə (1905) Salmasın bir kəndinə kürdlərin gündüz basqınının görmək nəşib oldu. Kürdlər kəndliləri atəşlə qovub sürüyə cumdular və onu necə dağlara apardıqları durbinlə görünürdü. Bu zaman kənddə nə baş verdiyini mən başqa bir təəssüratımla (1911) mənim aynımda Kəngərli (Salmas) kəndində xoşbəxtlikdən yalan olan bir həyəcanın qalması ilə fikir söyləyə bilərəm. Bir anda uşaqlar mal-qaranı topladılar, kişilər dalda yerə oturdular, qadınlar ağlaya-ağlaya o yan, bu yana qaçmağa başladılar. Mən təəssür etdim ki, bu səhnə kürdlərin lemək olar ki, rəsmi axınına verilmiş türk-erməni kəndinə necə ağır ola bilərdi. Əhali orada müqavimət1 barədə heç düşüncə də bilməzdi. O biri tərəfdən də bütün bu kobud gündüz qarətləri daha çox bu faktların mövcud olduğu dövlət üçün rüsvayçılıqdır. Əgər rus hakimiyyəti və təşkilatı götürülsə idi, Qafqaz və Türkmənistanda nələr baş verərdi. Əgər

zülmə, zülmkara müqavimət, xüsusilə Türkiyə Kürdüstanına da xeyrə, yaxşılığa gətirməyibse, təcrübə özünü saxlamağın başqa yolunu göstərir. Ən etibarlı başqa dinə mənsub olan şəxsin hər hansı bir qüdrətli ağaya girov olmasından ibarətdir. Beləsi həmişə tanılır və o zaman onun himayə edilənə hücum olarsa, o şəxsi böyük pisliklər gözləyir. Erməni və nestorianları öz qəbiləsinə çatmış çox kürdün adını çəkmək olar2.

1) Van və Bitlis vilayətlərinin təsvirində Kons. Mayevskinin təsvir etdiyi səhnələrle müqayisə et.

(Ardı var)

Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

Əvvəli ötən sayımızda

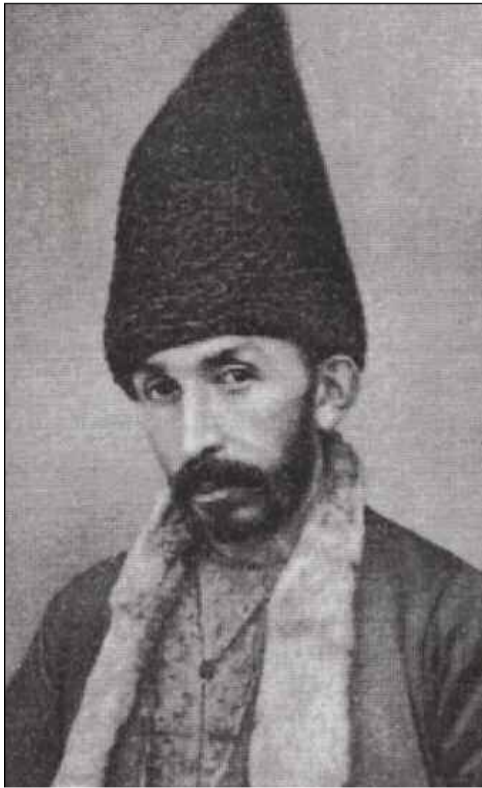
İrəvanda ermənilərin müsəlmanlara qarşı törətdiyi qəddarlıqları və əzəzliyini şəhərin ətraf kəndlərində yaşayan müsəlman kürd tayfaları eşidən kimi silahlanaaraq atlara minib, qəzəblənmiş aslan kimi nəre çəkə-çəkə üz qoydular İrəvanda qırğın olan yerlərə. Yollarda əllərinə düşən erməniləri öldürüb, mallarını talan edib, evlərinə od vurub yandırdılar. Ermənilərin qaçanları gəlib bir böyük kənddə cəm olmuşdular. Həmin kənddə dövlətin divanxanası və bir az qoşunu var idi. Həmin qoşun erməni—müsəlman arasında gedən qırğını dayandıрмаq üçün kürdlərə mane oldular. Qafqaz canişininin göstərişi ilə cənab Şeyxülislam həzrətləri katolikos Hayrik ilə gəlib məsciddə və kilsədə dualar və xütbələr oxuyub, xalqa nəsihətlər verdilər. Bununla da iki xalq arasında gedən qırğınları dayandırdılar. Bu əhvalatdan sonra erməni qımdatları başqa şəhər və kəndlərə dağılıraq yerli erməni əhalisini müsəlmanlara qarşı davaya qaldırmaq üçün onlar arasında təbliğat aparmağa başladılar. Uzaqgörən və davaya qoşulmaq istəməyən ermənilər qımdatların bu fitnə-fesadlarından uzaq olmağa çalışırdılar. Qımdatlar isə belə erməniləri fürsət düşən kimi tutub öldürürdülər. Həmin bu tarixdə, yeni 1905-ci ildə Tehran və onun ətrafında, eləcə də, Xorasanda vəba xəstəliyi yayılmışdı. İki ay davam edən bu xəstəlik nəticəsində hər gün təqribən yüz adam ölürdü.

1905-ci İLDƏ NAXÇIVANDA BAŞ VERMİŞ ERMƏNİ—MÜSƏLMAN ƏHVALATI

Elə ki İrəvanın fitnə-fesad törədən erməniləri Naxçıvana gəldilər, orda vəziyyət gərginləşdi. Naxçıvan erməniləri neçə illərdən bəri tedarük etdikləri vuruş sursatlarını—topları, bombaları, beşaçılan tüfəngləri və s. növbəti qırğın üçün hazırlamağa başladılar. Hərbi sursatları keçidlərdə və gizli mövqələrdə yerləşdirdikdən sonra dükən-bazarları bağlayıb, bütün icma ilə qalxıb mövqələrdə hazırladıqları silahdan qəflətən müsəlmanlar üzərinə guruhur atəş açmağa başladılar. Əhvalatdan xəbərsiz və dükən-bazarda öz işləri ilə məşğul olan biçərə müsəlmanlar çaş-baş qalıb, bilmədilər nə etsinlər. Kimisi fürsət tapıb dükanı bağladı, kimisi tapa bilməyib, açıq qoyub canını qurtarmaq üçün evlərinə qaçdılar. Yarım saata tüfəngi olan tüfəngini, tapançası olan tapançasını, olmayanlar isə xəncər, küllüng, balta, dəhrə və ağac götürüb, ermənilərin müqabilinə gəldilər və onlarla davaya başladılar. Silahsız müsəlmanlar münasib fürsətlərdən istifadə edərək qəflətən erməni silahlılarının üzərinə hücum edib əllərindəki balta, dəhrə, ağacla vurub onları yerə yıxaraq tüfəng və patrondaşlarını əllərindən alıb, üz qoydular davaya. Müsəlmanlara kömək gələne kimi hər iki tərəfdən ölənlər oldu. Bir para yerlərdən gələn müsəlmanlar nəre çəkərək üz qoydular ermənilərin üstünə. Hər tərəfdə ermənilər böyük tələfətə məruz qaldılar və vəziyyəti belə görüb üz qoydular qaçmağa.

Şəhər erməniləri məğlub olandan

sonra müsəlmanlar üz qoydular erməni kəndlərinə. Həmin kəndlərdə ələ düşən erməniləri öldürüb, mal-dövlətini talan

Mir Möhsün Nəvvab

və qarət etməklə bərabər evlərinə od vurub yandırdılar. Bu kəndləri darmadağın etdikdən sonra üz qoydular Naxçıvan qəzasındakı Böyük Badamlı kəndinə. Həmin

kəndin bütün erməniləri—gənc və qoca, böyük və kiçik öz külfətləri ilə müsəlmanların qarşısına çıxdılar. Tam ehtiramla kəlməyi-şəhadəti deyib müsəlmanlığı qəbul etdiklərini bildirdilər. Müsəlmanlar onları çox sevinclə sakitləşdirib, böyük ehtiramla oradan geri qayıtdılar. Bu xəbər hər tərəfə yayıldı. Erməni qəzetləri yazırdı ki, müsəlmanlar bu qədər qətl və qarətlə kifayətlənməyib, erməniləri məcburi şəkildə öz dinlərindən döndərərək müsəlman edirlər.

Bu əhvalat dövlətə və divan əhlinə çatan kimi hökm elədilər ki, durmadan İrəvan qubernatoru həmin kəndə getməlidir. İrəvan qubernatoru Əlixanov çoxlu kazak götürüb, qoşunla Badamlı kəndinə gəldi. Əlixanovun görüşünə gəlmiş müsəlman dinini qəbul edən ermənilər onu salamlayarkən Əlixanov onların salamını rədd edərək buyurdu ki, erməni qəzetlərinin yazdığına görə müsəlmanlar sizləri zor və hədə-qorxu ilə öz dininizdən döndərərək, müsəlman ediblər. Əgər həqiqət belədirsə, kazak qoşunu burada qalıb, sizi qorumağa hazırdır. Sizə qarşı heç kəs qüvvə işlədə bilməz. Yeni islam dinini qəbul etmiş ermənilər cavab verdilər ki, bizi heç kəs zor və hədə-qorxu ilə müsəlman etməyib. Əksinə, biz özümüz könüllü olaraq, öz razılığımız və rəğbətımızlə islam dinini qəbul etmişik. Bu cavabı eşidən Əlixanov camaata heç bir söz demədən geri qayıdıb getdi.

1905-ci İL TƏBRİZ ƏHLİNİN ƏHVALATI

Naxçıvanda, İrəvanda və Bakıda

baş verən iğtişaşlar zamanı İran təbəələrindən olan müsəlman camaatından da məzlum və şəhid olduğunu eşidən Təbriz əhli buna dözməyib qəzəblənir, bazar-dükanı bağlayıb üz qoyurlar erməni məhəllələrinə tərəf. Onlar yuxarıda göstərilən şəhərlərdə nahaq yerə öldürülmüş müsəlmanların qanının əvəzini çıxmaq üçün ermənilərin üstünə gedirdilər. Əhvalatdan xəbərdar olan ermənilər dəhşətə gələrək böyük-kiçik, övrət-uşaq qapıları bağlayaraq dad-fəryad qoparırlar və əhvalatı Təbriz hakiminə çatdırırlar. O isə erməniləri mühafizə etmək üçün erməni-müsəlman məhəllələrinin arasına qoşun yeridir. Qoşun dəstələri tüfənglərini çəkib atəşə hazır vəziyyətdə dayanırlar. Bununla da Təbriz hakimi ermənilərin öldürülməsinin və evlərinin qarət edilməsinin qarşısını aldı. Bir neçə gün ərzində Təbrizdə sakitlik yaradıldı. Bundan sonra Təbriz hakiminin əmri ilə ermənilərdən bütün silah və sursatın (tüfəng, güllə, tapança və s.) hamısını yığdılar. Təbrizin erməni camaatı teleqraf və məktubla katolikosa və yerli din xadimlərinə müraciət etdilər ki, ermənilər sakit oturub ədavət törətməsinlər. Çünki əks təqdirdə biz burada müsəlman əhli tərəfindən qətlə yetirilə bilərik.

XORASAN ƏHVALATI

Ə L A V Ə: Yene bu tarixdə etibarsızlığı və nahaq yerə qan tökməyi və müsəlmanlara qarşı qəddarlığı ilə hamıya yaxşı məlum olan erməni tayfası bir para müsəlman əhlini guya ermənilərin özündən qorumaq və

etdikdən sonra özlərini də qətlə yetirmək istəyərkən bir para divan əhli tez bunun qarşısını alaraq ermənilərin qətlə yetirilməsinə imkan vermədilər.

Ə L A V Ə: 1905-ci ildə Tiflis şəhərində Qafqaz namestniki (canişini) öz övretə ilə faytona minib küçələrin birindən keçdiyi zaman çoxdan fürsət axtaran erməni qımdatlarından 4 nəfər həmin faytonun üzərinə hücum çəkərək xəncər ilə namestniki bir neçə yerindən yaralayıb qaçdılar. Canişinin yanında olan kazak erməninin birini öldürdü, o biriləri isə qaçıb gizləndilər.

Ə L A V Ə: Yene bu tarixdə divana qulluq edən bir ləzgi müsəlmanını rus xəzinəsinin qabağında ermənilər tapança ilə vurub öldürdülər. Əhvalatdan xəbərdar olan Şuşa qalasının müsəlmanları böyük bir icma ilə gedib həmin ləzginin cəsədini tabuta qoyub böyük məscidin həyətinə gətirirlər. Qüsl verdikdən sonra isə aparıb qəbiristanlıqda dəfn edirlər. Müsəlmanların qəzəbindən ehtiyat edən ermənilər acizənə surətdə müsəlmanlardan üzrxahlıq etdilər ki, həmin ləzginə rus bilib öldürüblər. Ona görə qatilin bağışlanmasını xahiş etdilər.

Ə L A V Ə: Yene bu tarixdə Şuşa qalasında erməni camaatı rus tayfasından bir böyük vəzifəli şəxsi tapança ilə öldürdülər. Həmin bu rus ilk dəfə Qalaya gələndə kasıb olduğundan bir manata belə möhtac imiş. Amma öləndən sonra onun evindən külli miqdarda nəqd pul və əşya çıxmışdır. Buradan aydın oldu ki, o, dövlətə xəyanət edib erməni və müsəlmanlardan rüşvət almışdı.

Xülasə, erməni tayfası bu qəbil şəxslərdən Qalada və kəndlərdə çox öldürürdülər. Bütün bunlara baxmayaraq, müsəlmanlar onlara (ermənilərə) mehribanlıq və hörmət göstərirdilər. Belə ki, bu tarixdə Şahnezerovlar nəslindən Qriqor ağa adlı birisi vəfat etmişdi.

Müsəlmanların əyan və əşrafları toplaşdı onun dəfn mərasimində iştirak etdilər. Qriqor ağanı tabuta qoyub müsəlmanlar öz qayda-qanunları ilə çiyinlərinə alaraq qəbiristanlığa aparıb dəfn etdilər. Onun özü və ata babaları (Bəhram bəy, Cəmşid bəy və Məlik Şahnezer) müsəlmanlara çox böyük rəğbət bəslədiklərinə görə Qalanın müsəlman camaatı bir neçə gün yas mərasimində iştirak etdilər. Hətta Cəmşid bəyin bir bacısı Hurizad xanım mərhum İbrahim xanın arvadı idi. Bu xanımın övladı olmadığına görə böyük məscidin həyətinə otaqlar tikdirərək vəqf etdirdiyi otaqlar indi də qalmaqdadır. Cəmşid bəyin özü Rəhim bəyə vəsiyyət etmişdi ki, öləndə mənə erməni qəbiristanlığında dəfn etməsinlər. Cəmşid bəy öləndə Rəhim bəy Şuşada olmadığından ermənilər onu aparıb öz qəbiristanlıqlarında dəfn etmişdilər. Rəhim bəy gələndən sonra dərhal Cəmşid bəyin tabutunu erməni qəbiristanlığından çıxarıb kənar yerdə dəfn etdilər.

Ardı var

Səhifəni hazırladı: Tahir Süleyman

mühafizə etmək üçün onları şirin dilə tutub öz evlərində sığınacaq verirlər. Sonra isə onları qətlə yetirib, bədən üzvlərini kəmiş, başlarına nal və mismar çaldıqları müsəlmanlara məlum olmuşdur. O cümlədən, Xorasən əhli də bu əhvalatdan xəbərdar olan kimi qəzəblənib, həmin saat töküldülər erməni dükanlarının üstünə. Nə qədər mal və əşyaları var idi talan və tarac

Guterres: Ortadoğu'daki gerginliğin bir nedeni de Kürt sorunu

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Ortadoğu'daki gerginlik ve çatışmaların bir nedenin Kürt sorunu olduğunu söyledi. Antonio Guterres, BM genel merkezinde yaptığı konuşmasında Ortadoğu'daki gerginliklere değindi.

Antonio Guterres, "Soğuk savaş geri döndü, ancak bu kez intikam duygusuyla geri döndü; durumun büyümesini önlemek için daha önce kullanılan mekanizma artık yok" dedi. Mezhep savaşı ve Filistin sorununun dışında bölgedeki gerginlik ve çatışmaların nedeni olarak, Kürt sorunu ve Müslüman Kardeşler'i sıralayan Guterres, "Bir takım faktörler de var; Kürt sorunu ve Müslüman Kardeşler'in durumuna karşı farklı tutumlar bunlardan bazıları" ifadelerini kullandı.

Nerina Azad

AB'den Suriye saldırısına destek

Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Donald Tusk, Duma'daki kimyasal saldırının ardından Esad rejimine karşı ABD, İngiltere ve Fransa'nın düzenlediği hava hareketine AB'nin destek verdiğini açıkladı.

Sosyal medya hesabından bir mesaj paylaşan Tusk, "ABD, Fransa ve İngiltere tarafından düzenlenen operasyon, Suriye rejiminin Rusya ve İranla birlikte, en azından bir bedel ödemedi, bu insani trajediyi sürdürmeye devam edemeyeceğini gösterdi." ifadesi kullandı.

Tusk, "AB, müttefiklerin, yani haklının yanında yer alacaktır." açıklamasında bulundu.

ABD, İngiltere ve Fransa'nın Esad rejimine yönelik saldırısı kapsamında başkent Şam yakınında bir kimyasal silah araştırma merkezi, Humus'un batısında yer alan bir kimyasal silah deposu ile kimyasal silahlarla ilişkili bir komuta merkezinin vurulduğu bildirilmişti.

Nerina Azad

Saldırıda İran milisleri ve Hizbullah da vuruldu

ABD, İngiltere ve Fransa'nın ateşlediği füzelerin vurduğu askeri noktalar arasında Kuseyr'deki Hizbullah unsurları ile Dera'daki İran güçleri de var.

ABD Başkanı Donald Trump'ın duyurduğu saldırıda ilk etapta Şam'daki Cumhuriyet Muhafızları, Dumeyr Havaalanı, Şam Uluslararası Havalimanı çevresi, Cemeyre Bilimsel Araştırmalar Merkezi, Kasyun Dağı'ndaki hava savunma sistemleri, Kisve ve Kalamun bölgelerindeki askeri noktalar vuruldu. ABD, İngiliz ve Fransız güçleri ayrıca rejimin kontrolünde bulunan Hama ilinde havaalanı, Humus ilinin Kuseyr bölgesinde Hizbullah güçleri, Dera'da 89. Tugay olarak bilinen İran güçleri ve bazı askeri noktalar, Suveyda ilinde Halhala Havaalanı ve Dera ilinin İzra bölgesindeki hedeflere saldırı gerçekleştirdi.

Nerina Azad

ABD Savunma Bakanı: Hedef Suriye hükümeti

ABD Savunma Bakanı Mattis, saldırının sadece Esad rejimine yönelik olduğunu, yabancıların etkilenmemesi için azami dikkat gösterildiğini söyledi. ABD Savunma Bakanı James Mattis yaptığı açıklamada, "ABD, İngiltere Fransa başka bir kimyasal saldırı gerçekleşmemesi için adım atmıştır. Harekat Suriye hükümetini hedef alıyor. Operasyon Esad'a güçlü bir mesaj vermek için bir defalıktı. Yeni operasyonlar planlanmıyor. Geçen yıla göre iki kat fazla silah kullandık" dedi. ABD Savunma Bakanı Mattis, saldırının sadece Esad rejimine yönelik olduğunu, yabancıların etkilenmemesi için azami dikkat gösterildiğini söyledi.

Mattis, ABD'nin müttefikleri ile görüşmeye devam ettiğini ancak şu anda ek saldırı yapma planlarının olmadığını söyledi.

Nerina Azad

Rusya'ya BM şoku! Reddedildi

Rusya'nın Suriye tasarısı BM Güvenlik Konseyi'nde reddedildi.

BM Güvenlik Konseyi, Suriye'deki operasyonun ardından Rusya'nın çağrısı üzerine bu akşam 18.00'de toplandı

Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) Rusya'nın acil talebiyle toplandı. Toplantı öncesi açıklama yapan ABD Temsilcisi Nikki Haley, operasyonla ilgili "Konuşma zamanı bitti" dedi. Haley, toplantıda ise ilginç bir benzetme yaparak Rusya'nın veto hakkı ile rejimin kimyasal silah kullanmasını eşitledi. Haley, "Rusya'nın BMGK veto-sunu kullandığı gibi, Suriye rejimi de sarin kullanıyordu. Birleşik Krallık, Fransa, ABD, intikam olarak değil, sembolik bir güç gösterisi olarak değil, ceza olarak değil, kimyasal silahların gelecekteki kullanımını engellemek için harekete

geçti" ifadelerini kullandı.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) "acil toplantısı"nda konuşan BM Genel Sekreteri Antonio Guterres Suriye'deki krize "Tüm üye devletleri BM Şartı ve kimyasal silahlara karşı normlar dahil olmak üzere uluslararası hukuk ile tutarlı hareket

etmeye çağırıyorum" dedi. ABD Temsilcisi Trump'ın yeni mesajını açıkladı. Açıklamada, "Suriye yine kimyasal silah kullanırsa ABD ateşe hazır" denildi ABD Temsilcisi Trump'ın yeni mesajını açıkladı. Açıklamada, "Suriye yine kimyasal silah kullanırsa ABD ateşe hazır" denildi.

Nerina Azad

Suriye'ye saldırının maliyeti açıklandı

ABD, İngiltere ve Fransa'nın Suriye'ye saldırısının maliyeti

"sınırlı hava hareketi" olarak tanımlanması gerektiğinin altını çiz-

on güçleri hedeflerin başarılı bir şekilde imha edildiği kaydedti.

Suriye: Füzelerin Çoğunu İmha Eттіk

Saldırının ardından batı medyasının aksine Suriye'ye yakın kaynaklar hareketin başarılı olmadığını iddia ederek, Suriye hava savunma sistemlerinin 103 seyir füzesinin 71'ini etkisiz hale getirdiğini açıkladı.

Operasyonun Maliyeti 240 Milyon Dolar

Öte yandan askeri uzmanlar füzelerin maliyeti, uçakların yakıtı ve diğer bazı unsurların da eklenmesiyle saldırının maliyetinin yaklaşık 240 milyon dolar seviyelerinde olduğunu belirtti.

Tomahawk Füzelerinin Her Biri 1,6 Milyon Dolar

ABD, Suriye'yi Akdeniz'deki gemilerinden attığı Tomahawk füzeleriyle vurdu. Füzelerin her biri 1 milyon 590 bin dolar.

Nerina Azad

dudak uçuklattı. Askeri uzmanlara göre saldırının yaklaşık maliyeti 240 milyon dolar seviyelerinde.

Bu sabaha karşı dünya ABD'nin müttefikleriyle birlikte Suriye'ye yönelik saldırısına kilitlendi.

Askeri uzmanlar bunun bir

erken, operasyonun başarısına ilişkin her iki taraftan farklı açıklamalar geldi. ABD Savunma Bakanlığı, operasyonun ilk adımının başarılı bir şekilde tamamlandığını ve bugün başka bir hareket düzenlenmeyeceğini açıklarken, koalisy-

Rusya: Türkiye'nin Suriye saldırısını desteklemesi büyük bir hata

Türkiye'nin Suriye'yi hedef alan hava saldırılarına verdiği destek konusunda Rusya'dan ilk açıklama geldi. Rusya Federasyon Konseyi Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Konstantin Kosaçev, bu desteği 'hata' diye niteledi.

Rusya Federasyon Konseyi Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Konstantin Kosaçev, Türkiye'nin ABD, İngiltere ve Fransa tarafından Suriye'deki askeri tesislere düzenlenen saldırıyı desteklemesinin 'bir hata olduğunu' söyledi. Suriye'ye düzenlenen füze saldırısı hakkında Facebook hesabından açıklama yapan Rusya Federasyon Konseyi Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Konstantin Kosaçev şu ifadeleri kullandı:

"Türkiye'nin Suriye'ye yönelik

şikayetleri olduğu anlaşılır bir durum. Ancak bu, saldırganlığın

üçlü Astana görüşmeleridir. Batılıların füze saldırısı, sadece

artırılması için gerekçe değil. Türkiye'nin de yer aldığı barışçıl çözümün gerçek yolu, Cenevre müzakerelerine destek için yapılan

hayali kimyasal depolarını değil, Batı'nın pek de ilgi duymadığı Suriye çözüm sürecine de darbe vuruyor."

Nerina Azad

Xanekin'de IŞİD, Haşdi Şabi'ye saldırdı!

IŞİD'in Xanekin'e bağlı Neftexan kasabası çevresindeki Haşdi Şabi askeri noktasına saldırı düzenlediği bildirildi. Saldırıda 1 Haşdi Şabi milisinin öldürüldüğü belirtildi. Xanekin polis kaynaklarının verdiği bilgilere göre, bugün sabah saatlerinde IŞİD'liler Diyala'nın Xanekin ilçesine bağlı Neftexan kasabası çevresinde bulunan Haşdi Şabi güçlerine karşı saldırı düzenledi. Irak Başbakanı Haydar Abadi'nin "Irak'ta kökleri kurudu" dediği IŞİD son dönemlerde yeniden saldırılarını yoğunlaştırdı.

Nerina Azad

Demirtaş yeni bir parti kurabilir!

HDP'nin cezaevinde tutuklu bulunan eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaşla ilgili yeni bir siyasi oluşum içinde olabileceği iddiaları ortaya atıldı.

İddiyayı köşesinde gündeme taşıyansa, Ak Parti'ye yakınlığı ile bilinen Sabah Gazetesi köşe yazarı Mahmut Övür.

Demirtaş'la ilgili, 'Yeni parti mi kuruyor' kanısına

nasil vardığı ile ilgili bir yazı kaleme alan Övür, muhalefet cephesinde şimdilik kaydedeğer bir ittifak oluşmadığını, küçük partilerin ittifaklarının ise sınırlı bir etki yaratacağı görüşünü diletti. Bu tablo içinde, Demirtaş'ın adının sürekli gündemde tutulduğunu savunan Övür, "Cumhurbaşkanlığı seçimlerini biz belirleriz" yorumunu yapan Demirtaş'ın muhalefetin de yakın markajında olduğunu belirtti. CHP'li isimlerin sık sık Demirtaş'ı ziyaret ettiğini iddia eden Övür, "CHP'liler yerelde ittifak yapmak ve kitlelerini alıştırmak için ısrarla Demirtaş'la görüşüyor ve gündeme taşıyor" yorumunu yapıyor.

CHP'li asker kökenli Milletvekili Dursun Çiçek ve

Aykut Erdoğan'ın, "kendi partili arkadaşlarına yapmadıkları övgüyü Demirtaş'a yaptıklarını" öne süren Övür, yazısını şöyle sürdürdü: "Onların bir hesabı var ama asıl önemli olan Demirtaş'ın hesabı... İzleyenler bilir, Demirtaş bir süredir yargılandığı mahkemelerde "çözüm süreci" dönemi ve sonrasında yaşanan "hendek" çıkmazına ilişkin ilginç açıklamalar yapıyor.

Ağırlıkla hükümeti suçluyor ama satır arası şiddete, hendeklere karşı çıktığını ve "yanıldığını" da söylüyor: "Şunu samimiyetle söylemeliyim; parti içinde herkesle sıcak ilişkiler kurabilen, güçlü bir siyasetçi olduğumu düşünüyordum. Bu konuda yanıldığımı itiraf ediyorum. Böyle olduğunu bilmiyordum ve tahmin de edemedim." Demirtaş'ın bu itirafları CHP içinde "HDP Kandil'e karşı çıkıyor, buna devam ederse ittifak yaparız" umudu yaratırken, HDP içinde ise "Acaba yeni bir parti mi kuruyor?" biçiminde yorumlanıyor."

Övür, Demirtaş'ın 'Kandil'e meydan okuma' ihtimali üzerinden ilerlediği yazısında, PKK'nın Suriye politikasının iflas ettiğini savundu ve Demirtaş'ın 'yeni siyasi oluşuma gitmesi durumunda halktan büyük destek göreceği' tezini dillendirdi. "Acaba bu mümkün mü? HDP içinden 'yeni bir parti' ya da yeni bir ses çıkar mı" sorusunu yönelten Övür, satırlarını şöyle sürdürdü:

"Şu sıralarda cevabı aranan soru bu. Bu genel siyaset açısından da beklenen olumlu bir adım. Peki bu adımı bazı çevrelerde en uygun siyasi aktör olarak görülen Demirtaş atabilir mi? Bu soruya henüz net bir cevap verilemiyor.

Çünkü Demirtaş'ın şiddet-siyaset ilişkisine yönelik tavrı hâlâ topluma "güven" vermiyor ve samimi bulunmuyor. Şiddete karşı çıkıyor ama o şiddeti yapan PKK'dan hiç söz etmiyor. Mahkemelerde hendek konusunda yanıldığını hatta karşı çıkışına Kürt medyasının bile yer vermediğine değiniyor ama hendeklere destek verdiğine dair de onlarca açıklaması var."

Nerina Azad

3 kardeş TSK'nın hava saldırısında hayatını kaybetti

Duhok'a bağlı Şeladize nahiyesinde 1 hafta önce kaybolan 3 kardeşin Türk savaş uçaklarının bölgeye düzenlediği hava saldırısında hayatını kaybettiği öğrenildi. Şeladize nahiyesinde 1 hafta önce başa giden Tahir Muhammed, Necip Muhammed ve Razaman Muhammed adlı 3 kardeşten haber alınamıyordu.

Yakınları 1 haftadır 3 kardeşi arıyordu. 3 kardeşe ait cenazeler dün Kuzey Kürdistan sınırında bulundu. Türk savaş uçaklarının hava saldırısında hayatını kaybeden kardeşlerin cenazeleri bulundu.

Rûdaw'a konuşan Şeladize Nahiyesi Emniyet Müdürü Nayif Nerweyi Sito, "Kayıpların yakınları 1 haftadır onları arıyordu. Türk savaş uçaklarının düzenlediği bombardıman sonucu 3 kardeşin cenazeleri bulunmuş" dedi.

Cenazelerin bölgeden alınıp Şeladize nahiyesinde defnedileceği belirtildi.

Nerina Azad

Suriye'ye saldırıda İncirlik Üssü de kullanıldı

CNN ve Reuters de Suriye'ye yönelik saldırıda İncirlik Üssü'nün kullanıldığını duyurdu.

ABD Başkanı Donald Trump'ın duyurduğu Suriye'ye yönelik saldırıda İncirlik Üssü de kullanılıyor. CNN International, yaptığı yayınlarda Türkiye'deki İncirlik Üssü'nün de kullanıldığını duyurdu. ABD Başkanı Donald Trump, Suriye'deki kimyasal saldırıya ilişkin "saldırı emri" verdiğini söyleyerek, ABD ile Fransa ve İngiltere'nin, Suriye rejimi hedeflerini vurmaya başladığını duyurdu. CNN International kanalı saldırıda Türkiye'deki İncirlik Üssü'nün de kullanıldığını duyurdu. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump'ın saldırı emri sonrasında Şam'dan patlama sesleri duyuluyor. Öte yandan CNN International, Adana'daki İncirlik Üssü'nün de harekatta kullanıldığını ileri sürdü. Yapılan canlı yayında ekrana gelen görüntüde savaş uçaklarının kalktığı noktalar gösterilirken, İncirlik Üssü de bu noktalardan biri olarak açıklandı.

Nerina Azad

14 Nisan Enfal Kurbanlarını Anma Günü

Dünya tarihinin en büyük soykırımlarından biri olan Enfal'in yıldönümü. 14 Nisan, Güney Kürdistan'da "Enfal Kurbanlarını Anma Günü"...

14 Nisan, Güney Kürdistan'da "Enfal Kurbanlarını Anma Günü". Dünya tarihinin en büyük soykırımlarından biri olan Enfal Soykırımı'nın yıldönümü.

1988 ortalarında başlamıştı. Bu amaçla 8 aşamada başlayan Enfal Soykırımı girişimi katliâm ve göç ettirme şeklinde icra edildi.

Baas Partisi Şimal Büro Sorumlusu Ali Hasan Mecid, 18 Mart 1987 tarihinde Saddam Hüseyin'in tam desteğiyle Kerkük'teki rejimin askeri üssünde Enfal'in başlatılması

Dördüncü aşama, 3 Mart 1989'da Qelay Sewkê ve Zeyê Pçuk alanlarında başlayıp 15 Mart'a kadar sürmüştü. 15 Mart'ta başlayıp 25 Mart'a kadar devam eden beşinci, altıncı ve yedinci aşamalar, Şeqlawa ve Rewanduz bölgelerini kapsamıştı. 26 Mart'ta başlayıp 9 Eylül'e kadar süren son aşamanın hedefinde ise bütün Behdinan bölgesi vardı.

Enfal süresince KDP ve YNK koşulsuz ateşkes ilan etti, yüzlerce YNK pêşmergesi KDP'li mağdurlara yardım ederken şehid edildi. Baas rejimi, bu Enfal operasyonlarında bu alanlardaki tüm köy, kasaba ve ilçelerindeki Kürtler'i katliâmlardan geçirmiş, kalanları ise Irak'ın güneyine doğru sürmüştü. Katliâmçı Irak devletinin Dokan Baraj Gölü'nün kapaklarını açmasıyla binlerce Kürt çamurlar altında kalarak yaşamını yitirdi. 182 bini aşkın Kürt, toplu katliâm, kurşuna dizme gibi vahşî yöntemlerle öldürülmüş ve toplu mezarlarda gömülmüş, 4 bine yakın köy yerle bir edilmişti.

Kürdistan'da 4 bin 665 köy Enfal Soykırımı ile yerle bir edildi. 182 bin Kürdistanlı öldü. 1800 okul, 300 hastane, 3 bin camii ve 27 kilise yıkılarak toplamda Kürdistan'da köylerin % 90'ı yer ile yeksan edildi. 10 ilâ 70 yaş arası 8 bin Barzanî aynı gün evlerinden alınıp Irak'ın güneyindeki çöllere götürüldü ve çoğu diri diri gömülerek öldürüldü. Yüzlerce Kürt kızı "cariye" gibi alınıp Arap ülkelerindeki zenginlere satıldı. Barzanî kadınları senelerce Musul ve Erbil'de zorunlu ikamete tabi tutuldular ve inşaatlarda çalıştırıldılar. Katli-

âmda düğün günü öldürülen erkeklerin dokunamadıkları eşleri asla evlenmediler Barzan'da. Kadınlar hep siyâh giydi.

14 NİSAN "ENFAL KURBANLARINI ANMA GÜNÜ"

Kürdistan'ın neredeyse bütün alanlarına doğru genişleyen Enfal operasyonu, 14 Nisan 1988'de çok tehlikeli bir boyuta vardı. Bu boyuta ulaştığı içindir ki bugün "Enfal Soykırımı'nı Anma Günü" olarak Kürtler'in zihninde yer edindi.

2005 yılında bölgede toplu

kardeşi yerine rastgele bir mezar seçip her Çarşamba günü mezarın başında ağlamaktadır. Enfal'de öldürülen Barzanîler'in günlerce çölde susuz bırakıldıklarını güneyli her Kürt bildiği için, her Çarşamba mezarlar sulanır.

Irak Yüksek Ceza Mâhkemesi, 2007 yılında aldığı bir kararla Enfal'i "Kürtler'e karşı girişilen bir jenosid" olarak kabul etti ve ardından Enfal Soykırımı'na katıldıkları gerekçesiyle yüzlerce kişinin tutuklanması süreci başlatıldı.

Enfal'in 29. yıldönümü vesilesiyle Germiyan'da anma töreni düzenlendi. Enfal Soykırımı'nda hayatını kaybedenlerin aileleri de anma törenine katıldı. Aileler, Enfal faillerinin büyük bölümünün hâlâ yargılanmadığını hatırlatarak, Irak Yüksek Ceza Mâhkemesi'nin Enfal kararlarının uygulanmasını istedikler.

DÜNYA TARİHİNİN EN BÜYÜK SOYKIRIMLARINDAN BİRİ: ENFAL SOYKIRIMI

Irak'ın Kürtler'e uyguladığı Enfal Operasyonu, 1988 - 89 tarihleri arasında sürdü ve bu operasyonlarda 182 bin Kürt öldürüldü.

Enfal Soykırımı'nın gerçekleştirdiği operasyonlar Şubat

kararına imza atmıştı. Baas rejimi, Enfal operasyonlarını gerçekleştirmek için o dönem, tuttuğu kiralık silahlı çetelerle birlikte, Irak ordusunun elindeki tank, top ve zırhlı araçlarının büyük bölümünü Kürdistan'a göndermiş ve Irak bütçesinin büyük bir kısmını da bu operasyonlar için ayırmıştı.

Enfal Soykırımı, 8 aşamada başlamıştı. Soykırımın ilk aşaması 23 Şubat 1988'de Cafayet bölgesinde başlatılmış ve 18 Mart'a kadar devam etmişti. 22 Mart'ta başlayıp 2 Nisan'da sona eren ikinci aşama, Qeredax bölgesini kapsıyordu. Germiyan'da başlayan üçüncü aşama ise 7 Nisan'da başlayıp 20 Nisan'a kadar devam etmişti.

mezar aranmış, bu aramalar neticesinde birkaç yüz cenaze bulunmuş, bu cenazeler aynı yıl Barzan'a getirilerek tetkikler sonucu kimlikleri belirlenmiştir. Cenazeler Kürdistan'a getirildiğinde Mesud Barzanî hiçkırarak ağladığı için etraftaki tüm gazetecilerin makinâları toplatılmıştı. Ancak 182 bin şehidin içinde sadece birkaç yüz oldukları için kimlik bilgileri Kürdistan Hükümeti tarafınca devlet sırrı olarak korunmaktadır. Bu yüzden Barzanlı her aile, kendi çocuğu / babası /

14 Nisan, her yıl Güney Kürdistan'da "Enfal Kurbanlarını Anma Günü" olarak anılıyor. Kürdistan'ın en büyük yas günüdür. Barzan bölgesinde halen birçok yerde düğün yapılmaz, müzik dinlenmez. Saddam'ın zulmüne karşı Kürtler'le birlikte bütün tabiat ve hayvanların da direndiğinin görülmesi üzerine başlayan inançla, bugün bu bölgede hiçbir hayvan öldürülmez. Kuş öldürmenin cezası 4 yıl, ceylan öldürmenin cezası 13 yıl haptir. Bu bölge şu an doğal bir sit alanıdır.

sediyani.com

Başbuğdan korkutucu açıklama: Sıra Türkiyede

Başbuğ, kendisine yöneltilen 'Büyük Ortadoğu Projesi'nde sıra Türkiye'ye gelir mi' sorusuna, "Gelir kardeşim, aklını kullan, engelle ona göre dikkatli ol. Gelebilir. Çünkü gelmez derseni tarihi unuttun demektir. Onun için güçlü olmamız lazım. Esasen önemli olan milletin bütün olması ve milli konularında milletin arkasında olmasıdır. İç kaleyi sağlamlaştırmamız lazım, yarın sıra gelebilir" diye cevapladı.

Suriye operasyonu ardından ABD, Haşdi Şabi'yi uyardı

ABD'nin, Suriye operasyonu ardından Irak'taki askerleri güçlerini tehdit eden İran destekli Şii milis gruplarını herhangi bir saldırı girişiminde bulunmaması konusunda uyardığı ileri sürüldü.

Irak'taki bazı medya organlarının ismini vermek istemeyen Iraklı siyasi bir kaynağa dayandırdığı habere göre, ABD Irak güçleri komutanlığı, Şii milis gruplarını, Irak'taki ABD askeri ve diplomatik merkezlerine karşı herhangi bir saldırı yapmaması konusunda uyarıda bulundu.

ABD'nin İngiltere ve Fransa ortaklığıyla Şam yönetimine ait askeri ve kimyasal silah üreten merkezlerine füze saldırısı ardından Haşdi Şabi bünyesinde bulunan bazı Şii milis grupları, ABD'nin Irak'taki askeri merkezlerine karşı saldırı gerçekleştirecekleri tehdidinde bulunmuştu.

Iraklı kaynak, Irak'taki ABD güçlerinin ABD merkezlerine karşı gerçekleştirilecek her saldırının şiddetle karşılık bulacağı, bu sebeple herhangi bir saldırı girişiminde bulunulmaması konusunda uyarıda bulunduğunu söyledi. **BasNews**

Sezgin Tanrıkulu: Suriye'nin bombalanmasına alkış tutmak çözüm değil

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, yaşanan son gelişmelerle ilgili Diyarbakır'da açıklamalarda bulundu. Tanrıkulu, Suriye'ye yönelik dün gerçekleştirilen hareketle ilgili olarak da; "Suriye'nin bombalanmasına alkış tutmakla Ortadoğu'ya barış gelmez" ifadelerini kullandı. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, Diyarbakır'da partisinin il binasında bir basın toplantısı düzenledi. AKP iktidarının genel seçimlere kadar değil sonsuza kadar KHK ve

OHAL ile ülkeyi yönetmeyi düşündüğünü söyleyen Tanrıkulu, Suriye'ye yönelik dün ABD, İngiltere ve Fransa tarafından gerçekleştirilen hareketle ilgili olarak, Suriye'nin bombalanmasına alkış tutmanın Ortadoğu halklarına fayda sağlamayacağını ve durumun daha da kötüye giderek bölgeye barışın gelmeyeceğini belirtti. Suriye'nin yapısına uygun bir şekilde yeniden inşa edilmesi gerektiğini ifade eden CHP Milletvekili Tanrıkulu, CHP olarak 2018 yılında Suriye halklarının da içinde yer alacağı, sorunların çözüme kavuşması için olağanüstü bir kongrenin gerçekleştirilmesi gerektiğini belirttiklerini, "ancak gelen noktaya bakıldığında binlerce Suriyelinin hayatını kaybettiğini ve yine binlerce Suriyeli vatandaşın göç etmek zorunda kaldığını görüyoruz" dedi.

Sezgin Tanrıkulu, bir an önce bütün güçlerin Suriye'den çekilmesi, özellikle de cihatçıların Suriye topraklarından çıkması ve Suriye halklarının tamamını kapsayacak demokratik bir Suriye'nin inşa edilmesi için gerekli adımların atılması gerektiğini vurguladı. **BasNews**

Demirtaş suçluları teşhir etti

HDP eski Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, mahkemeden bir beklentisinin olmadığını belirterek, "Ben buraya suçlamalara karşı savunma yapmak için değil suçları teşhir etmeye geliyorum" dedi.

Demirtaş'ın, Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşması üçüncü gününde devam etti.

Sincan Cezaevi Yerleşkesi'ndeki duruşma salonunda görülen duruşmaya 50 izleyici sınırlaması getirildi. Duruşmanın üçüncü gününde de fezlekelerde kendisine yönelik suçlamalara ilişkin konuşan Demirtaş, 6-8 Ekim Kobanê eylemleri ve Ceylanpınar'da iki polisin öldürülmesine değindi. Demirtaş, dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu'na ilişkin açıklamalarda bulundu. Davutoğlu'nun siyasetçi olarak tam bir fiyasko olduğunu, çözüm sürecine asla inanmadığını kaydeden Demirtaş, "Davutoğlu, Neo-Osmanlıcı üst emperyal devlet örgütlenmesi kafasında kurmuş basiretsiz bir siyasetçidir. Kürt halkına eşit bir bakışı yoktur. Tam savaş rantçılığı yapmış çözüm sürecinin bitirilmesine katkı yapmıştır" dedi.

Mahkemeden beklentim yok

Demirtaş, şöyle devam etti: "Siyasetçinin işi alternatifleri oluşturmak, alternatifleri zorlamaktır. Bunu yapmayan siyasetçi basiretsiz, ucuz, kan emicidir. Biz çatışmanın derinleşmesini önlemişsek, çözüm sürecinin bir gün bile uzaması için çalışmış, bir kişiyi bile kurtarmışsak bunun için bin yıl yatarım. Peki binlerce insanın katliamından sorumlu olanlar lüks içinde yaşayıp, devleti ele geçirip kudretli iktidarlarında keyif sürseler bile benim F Tipi hücrede duyduğum huzuru duyabilir mi? Duyamazlar. Yatmaya da devam ederim. Ne mahkemenizden adalet beklentim ne de adaletin gerçekleşeceği inancım var."

Siyaset dışı bırakma baskısı

"Ben buraya suçlamalara karşı savunma yapmak için değil, suçları teşhir etmeye geliyorum" diyen Demirtaş, şunları söyledi: "Asliye mahkemeleri öyle bir baskı altında dosyaları sürdürüyorlar ki inanılmaz. Mümkünse Demirtaş'ı siyaset dışı bırakmak için çaba içindeler. Beni

bir an önce siyasi yasaklı konuma düşürmek için özel olarak bazı hakimlere avukatlar tarafından baskı yapıldığını biliyorum. Biz bu yargıya mı güveneceğiz. Beni siyasi yasaklı yapabilirler ama benim ölüm bazılarının dirisinden daha fazla siyaset yapar. Hakkımda ömür boyu siyaset yasağı da konulsa ben siyasetçiyim.

Hücrede de siyaset yaparım. Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı seçimini belirleyecek olan biziz. Kilit biziz, anahtar biziz. Siyaset yasaklı da olsam biziz, olmasam da biziz. Kilit bizim elimizdedir. Bakalım ne yapacaklar göreceğiz."

Edirne Cezaevi'ne dik girdiğini oradan da dik çıkacağını belirten Demirtaş, "Benim arkadaşlarıma tavsiyemdir: Ben orada ölürsem tabutumu da dik çıkarırsınlar, yatay çıkarmasınlar" dedi.

Hakarete itiraz etti

Demirtaş, duruşmada iddianameye konulan bir konuşmasını okudu. Metinde "Kürt" ifadesindeki "k"nin küçük yazıldığına dikkat çeken Demirtaş, "Kürt halkı bütün halklar gibi onurlu bir halktır. Hakaret babında 'K' küçük yazılmış. Bu şekilde yazılması halka hakarettir. Düzeltmesi lazım, itiraz ediyorum" dedi. Ara verilen duruşma, öğleden sonra avukatların savunmasıyla devam etti. **yeniozgurpolitika.org**

İkili mekanizma kuruluyor

Dört parçaya yaşayan Kürtlerin ortak hareket etmeleri ve ortak bir tutum almalarını sağlayacak bir mekanizmanın gelişmesi gerektiğini belirten HDP Eşbaşkanı Pervin Buldan, Güney Kürdistan'daki temaslarında ikili bir mekanizmanın kurulması yönünde ortak bir fikir oluştuğunu söyledi.

HDP Eşbaşkanı Pervin Buldan, Güney Kürdistan'daki temaslarında ulusal kongrenin gerekliliği ve aciliyetini tüm muhataplarına aktardıklarını, bu yönlü çalışma ve çağrılarını sürdürüleceklerini belirtti.

Efrîn'e işgal saldırısıyla birlikte bir kez daha elzemliği açığa çıkan Kürt ulusal birliği çalışmalarını hızlandırmak isteyen Halkların Demokratik Partisi (HDP), geçen hafta Güney Kürdistan'a bir heyet gönderdi. Aralarında HDP Eşbaşkanı Pervin Buldan, Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eşbaşkanı Berdan Öztürk ile HDP milletvekilleri Feleknas Uca, Osman Baydemir, İmam Taşçier ve MYK üyesi Zeynep Boğa'nın bulunduğu heyet, PDK Genel Başkanı Mesud Barzani ve Başbakan Neçirvan Barzani gibi isimlerin yanı sıra Federe Kürdistan Hükümeti yetkilileri ile görüştü. Süleymaniye'ye de giden heyet, YNK ve

Goran Hareketi temsilcileri başta olmak üzere tüm siyasi partileri kapsayacak ziyaretlerde bulundu. HDP Eşbaşkanı Pervin Buldan, Güney Kürdistan ziyaretinin birinci gündemi olan ulusal birlik ve kongre üzerine yapılan görüşmeleri anlattı.

Ulusal kongrenin aciliyeti

Hewlêr ve Süleymaniye merkezli tüm siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşlarıyla görüştiklerini hatırlatan Buldan, "Üç gün süren görüşmelerde beklentilerimizi ve önerilerimizi paylaştık. Onların da bu çerçevede görüş ve düşüncelerini almaya çalıştık. Kürtlerin birliği ve ulusal kongrenin acil toplanması gerektiğini vurguladık" dedi.

Ortak tutum ihtiyacı

Kerkük'e başlayıp Efrîn'e devam eden sürecin ciddiyeti ve daha büyük risk ve tehditlerin varlığına dikkat çekip ulusal kongrenin toplanmasını istediklerini kaydeden Buldan, "Kürtlerin tüm kazanımları, varlıkları hedef alınıyor. Bunun için de ortak bir tutuma ihtiyaç olduğunu ifade ettik" şeklinde konuştu.

Diyalogun sürmesi lazım

Yaşanabilecek olası saldırılar karşısında dört parçaya yaşayan Kürtlerin ortak hareket etmeleri ve ortak tutum almalarını sağlayacak bir mekanizmanın gelişmesi gerektiğine vurgu yapan Buldan, şunları söyledi: "Ancak ulusal kongre için biraz zamana ihtiyaç var gibi gözüküyor. İkili bir mekanizmanın kurulması yönünde de ortak bir fikir ortaya çıktı. Yaptığımız hemen hemen tüm görüşmelerde, ikili bir mekanizma ve kopmaması gereken diyalogun önemine işaret edildi. HDP heyeti olarak oradan döndükten sonra bu mekanizmayı nasıl kurabiliriz diye bir planlamaya ihtiyaç olduğunu belirledik. Bundan sonra da devam edecek bu diyalogla birlikte ulusal kongrenin zemininin hazırlanmasını çalışılacak. HDP olarak bu diyalog üzerinde çalışmalarımız devam edecek." **yeniozgurpolitika.org**

Irak seçim kampanyası başladı: Kerkük'te Kürdistan bayrağı yasaklandı!

Bağdat, Kerkük'teki Kürt adayların genel seçim kampanyalarında Kürdistan bayrağını taşıyıp dalgalandırmalarını yasakladı. Irak genel seçimleri kampanyası sırasında Kerkük'teki seçim kampanyalarında Kürt adayların Kürdistan bayrağı taşımaları, kendi posterlerinde Kürdistan bayrağı kullanmaları ve Kerkük'ün Kürdistanı olduğundan bahsetmeleri yasaklandı. Anayasanın 140. maddesine vurgu yapan bazı adaylar halka Kerkük'ün kaderini bu madde ile Irak parlamentosunda netleştirilecekleri sözünü veriyorlar. Konuya ilişkin Kürdistan24'e konuşan Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) Kerkük Adayı Hasibe Abdullah, "Bu sefer ki çalışmalarımız başka bir şekilde yüründü. Kürtler, Kerkük'te bu süreçte başarısızlığa uğradı. Fakat bütün başarısızlıkların ardında yeniden ayağa kalmak için fırsatlar vardır. Şimdi Irak anayasasının 140. maddesinin uygulanması üzerinde durmalıyız. DAİŞ ile

mücadelede büyük bedeller ödedik. 140 maddenin uygulanabilmesi ve Kerkük'ün Kürdistanı bir şehir olduğunun yasallaşması için bu bedelleri vermemez gerekiyordu" dedi.

Öte yandan, Kerkük'te seçim kampanyalarının start almasıyla birlikte bir grup Kürt aktivist 7 maddeden oluşan bir bildiri Kürt tarafların yanı sıra Irak hükümetine sundular ve "Eğer taleplerimiz yerine gelmezse seçimlerin boykot edilmesini talep ediyoruz" dediler.

Konuya ilişkin konuşan aktivist Ethem Cuma, "Bir kısım taleplerimiz var. Eğer yerine getirilmezse bütün Kerküklülerden seçimleri boykot etmelerini talep ediyoruz. Taleplerimizden biri Kerkük'teki şimdiki yönetimin aldığı Kürtlerin evlerinin yıkılma kararının bozulması, Kerkük petrolünün gelirinin açıklanması ve Kerküklülerin bundan faydalanmasıdır" diye konuştu. **BasNews**

Mesûd Tek: Barzanî tekez li ser yekrêziya Kurdan kir

Serokê Partiya Sosyalîst a Kurdistanê Mesûd Tek ragihand ku civîna wî ligel Serok Barzanî erênî bû û li ser gelek mijaran axivîn.

Duhî Çarşema 11-4-2018 li Selahedîn, Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li Mesûd Tek û şanda pê re kir.

Derbarê wî hevdîtînê, Mesûd Tek di daxuyaniyêke taybet de ji malpera KDP.info re ragihand: "Civîna me ligel Serok Barzanî erênî bû û Barzanî bi temamî piştgiyariya xwe bo me li Bakurê Kurdistanî nîşan da."

Wî siyasatmedarê Bakurê Kurdistanê wiha got: "Sala bê dê 3

hilbijartin li Tirkîyê birêve biçin û herwiha da zanîn ku pêwîst e Kurd Barzanî tekez li ser yekrêziya Kurdan kirin li Bakurê Kurdistanê û li hemû perçeyên Kurdistanê yekhelwêst bin." **kdp.info**

Dawudoglû: Min dixwest serbazekî artêşa Selahedîn bûma

Serokwezîrê Tirkîyê yê berê Ahmed Dawudoglû ku di dema pêvajoya çareseriyê de, serokwezîrtî kiribû, di çarçoveya konfiransê de, serdana Diyarbekirê kir.

Konfiransa ku ji aliyê Cemiyeta Belavkirina Zanîstê ve hat lidarxistin, Ahmed Dawudoglû wek wanebêj beşdar bû, di piraniya axaftina xwe de, behsa

giringiya yekîtiya Kurd û Tirkan kir.

Dawudoglû amaje kir ku hevkarîya Kurd û Tirkan dîrokî ye û hêja ye û got: "Ji bo kesên ku dixwazin tovên nijadperestiyê têxin nav Kurd û Tirkan de, ez vê yeke dibêjim, min dixwest ku wek Tirkmenekî serbazekî artêşa Alparslan bûma û min dixwest wek Kurdekî jî serbazekî artêşa Selahedîn bûma."

Di wê konfiransê de, Dawudoglû çarîneyek ji Helbesta Feqê Teyran a bi navê (Dilo Rabe) xwend.

Derbarê daxuyaniyên Dawudoglû, akademîsyenê Zanîngeha Dicle Ahmed Înan:

"Gotinên Dawudoglû baş in. Wek şexsî nerîn û gotinên AKP erênî ne. Lê divê em van gotinan di piratîkê de jî bibînin. Bihsa Kurdan dikin, behsa zimanê Kurdan dikin lê wek erdnîgarî dema navê Kurdistanê were hole, êrîş dikin."

Serokwezîrê Tirkîyê yê Berê Ahmed Dawudoglû di axaftina xwe de bal kişand ser giringiya Diyarbekirê ya ji bo cîhana Îslamî û di dawiyê konfiransê de, Mishefa Şerîf a 500 salî ku ji destnivîsê pêk tê, jî bo Dawudoglû hat diyarîkirin. **kurdistan24.net**

Hikûmeta Kurdistanê: Divê hemû zirarên mexdûrên Enfalê ji holê werin rakirin

Hikûmeta Herêma Kurdistanê bi boneya salvegera jenosîda bi navê Enfalê ya li dijî gelê Kurd ku 30 sal berê ji aliyê rejîma Sedam Husên ve pêk hat, daxuyaniyek belav kir. Di vê daxuyaniyê de Hikûmeta Kurdistanê daxwaz ji hikûmeta Iraqê kir ku ji bo jinavbirina zirar û ziyana madî û manewî ya mexdûrên komkujiya Enfalê, berpirsariya xwe ya yasayî û exlakî bi cih bîne.

Herwiha hat gotin ku operasyonên di bin navê Enfalê de jenosîdek bû li dijî hebûn û nasnameya miletê Kurd û pêleke kokujîyan bû ku hebûna gelê Kurd ji holê rakin û wiha hat gotin: 'Milet, ax û xwezaya Kurdistanê bi giştî hat hedefgirtin. Jibilî qetilkirina 182 hezar Kurdên bêguneh, bi hezaran gundên Kurdistanê hatin şewitandin û xwezaya Kurdistanê hat wêrankirin. Divê hikûmeta Iraqê bi berpirsariya xwe ya yasayî û exlaqî rabe û zirar û zîyanên mexdûrên Enfalê jinav bibe.'

Herwiha hat gotin ku Hikûmeta Kurdistanê ji bo anîna cenazeyên

qurbanîyên komkujiyên Enfalê her tim di nav hewldanan de bûye û daxuyanî wiha dewam dike: 'Ji bo jinûve avakirina gundên hatine wêrankirin û herwiha ji bo dabînkir-

jî weke peywîr û berpirsariyek tê dîtin.'

Her sal 14ê Nîsanê qurbanîyên 'Operasyona Enfalê' (xenîmetên şer) tînin bibîranîn. Ew êrişên ku bi

rîna pêdawîstiyên mexdûrên komkujiya Enfalê Hikûmeta Kurdistanê her tim alîkariya wan kiriye. Xebat û lêkolînên li ser Enfalê ji peywîrên sereke yê Hikûmeta Kurdistanê ye. Di vê oxirê de tiştê ji dest tê hatiye kirin. Helbet hêj gelek kar maye ku Hikûmeta Kurdistanê bike û ev yek

armanca ji holê rakirina Kurdan pêk dihatin, ji 1986an heta 1989an berdewam kirin.

Di vê jenosîda bi navê Enfalê de, zêdetirî 182 hezar Kurd hatin qetilkirin, 4 hezar gund hatin rûxandin û herî kêm milyonek kes jî ji ber wan êrişan ji cih û warên xwe bûn. **BasNews**

Li Agirî şer: Serbazek hate kuştin, 5 serbaz brîndar in

Li bakurê Kurdistanê bajarê Agirî leşkerekî Artêşa Tirk hat kuştin, 5 leşker jî birîndar bûn. Li gor nûçeyên medya Tirkîyê ku ji çavkaniyên ewlekarî wergirtine, Artêşa Tirk li bejahiya Bazîda Agirî hember gerîlayên PKKê dest bi operasyonê kir. Di operasyonê de, li çiyayê Agirî bi gerîlayên PKKê re şer derket. Li gor agahiyên destpêkê, leşkerek hat kuştin, 5 leşker jî birîndar bûn. Hat ragehandin, rewşa tendirustiya hin leşkeran giran e û bo nexweşxaneyê Wanê hatine veguhestin. **kurdistan24.net**

Parlamanterê HDPê: Serdana me bo Başûr erênî û girîng bû

Parlamanterê HDPê Îmam Taşçer ragihand ku serdana şanda wan bo Başûrê Kurdistanê û civînên wan ligel aliyên siyasî erênî û girîng bûn.

Şanda HDPê çend rojan li Başûrê Kurdistanê me û di serî de ligel Serok Barzanî û ligel Serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û piştê jî ligel aliyên siyasî yê Başûr, civiya.

Yek ji endamên wê şandê, Parlamenterê HDPê Îmam Taşçer derbarê serdana xwe bo Başûrê Kurdistanê ji malpera KDP.info re ragihand: "Di serî de em ligel Serok Barzanî civiyên û piştê ligel tevahiya aliyên siyasî yê Herêma Kurdistanê, armanc jî ji wê serdanê ew bû ku em nêrîna xwe ji hemû aliyên siyasî re diyar bikin, ji ber ku hevserokê me nû hatibûn hilbijartin."

Îmam Taşçer wiha got: "Serdana me girîn û erênî bû, me çend mijarên girîng gotûbêj kirin. Amanca me ya sereke yekîtiya Kurdan e û Barzanî jî tekez li ser vê yekê kir û ji me re got, hemû pirsgrîkê pêdviya wan bi çareseriyê aştiyane heye û divê bi gotûbêjan çareser bibin."

Wî parlamenterê HDPê wiha domand: "Hemû aliyên siyasî yeknêrîn in ku pêwîst e Kurd yekrêziya xwe bikin karê xwe yê pêşî û kar ji bo kongreya neteweyî ya Kurd bikin. **KDP.info**

Rûsya ji helwesta Tirkîyê li ser êrişê dijî Sûriyê dilgran e

Serokê komîteya pêwendiyên derve ya konseya federasyona Rûsyayê Konstantin Kosaçev rexne li helwesta Tirkîyê ya Operasyona hemberî Sûriyê girt.

Kosaçev diyarkir ku: "Piştgiyariya Tirkîyê ya Operasyonê xelet e. Bêgûman hin dilgiraniyên Tirkîyê beramberî Sûriyê hene, lê ev nayê wateya ku piştgiyariya Operasyona hemberî Şamê bê kirin. Rêya rast ji bo Tirkîyê bijardeya civînên Astana ye, ku Tirkîyê bi xwe yek ji garantorên wê ye. Li Astana piştgiyariya pêvajoya aştiyê û çareseriyê siyasî hatiye pejirandin. Lê, Operasyona welatên Rojava êrîşek li dijî çareseriyê siyasî ye."

Wezaretê derve ya Tirkîyê ragihandibû ku, piştgiyariya Operasyona Fransa, Brîtanya û Amerika ya lidij Suriyê dikin. Rûsya û Îran jî piştgiyariya xwe ji bo rejîma Suriyê anîn ziman. Tirkîyê ligel Iran û Rûsyayê garantorê Astana ye û Serokên her sê dewletan berî demê nêzik li Enqere hevdîtin pêkanîbûn û wêneyê hevkarîyê ragihandibûn cihanê... **BasNews**

Erdogan û Macron hevdîtinek pêkanî

Serokê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan di pêwendiyêke telefonî bi Serokê Fransayê Emmanuel Macron operasyona Amerîka dijî Sûriyê gotûbêj kirin. Malpera seroko-

mariya Tirkîyê di daxuyaniyêke de ragehand ku, Serokê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan û Serokomarê Fransayê Emmanuel Macron derbarê operasyona Amerîka li ser Sûriyê gotûbêjbikin, tede Erdogan helwesta welatê xwe derbarê wê êrişê ji Macron re nîşandaye.

Herwiha Erdogan tekez kir ku divê rejîma Sûriyê çekên kîmyawî bikarneyne. **BasNews**

Kirmanc Izet: Parlamentoya Iraqê pêwîstî bi kesên berevaniyê li hemû mafên kurdan dike heye!

Namzedê PDKê yê helbijartinên encûmena nûnerên Iraqê ragehand, guhertinên rewşa naha ya herêma Kurdistanê, girêdayîne bi helbijartinên vê carê yên parlamentoya Iraqê ve û got, parlamentoya Iraqê pêwîstiya wê bi kesên ku berevaniyê li hemû mafên gelê kurd dike heye.

Namzede bi hejmara 14 yê lîsteya 184 a PDKê Kirmanc Izet ji BasNewsê re ragehand, pirsgirêkên naha yên di navbera Hewlêr û Bexdayê de hene, tenê pirsgirêkên partî û aliyan nînin, ji ber pirsgirêkên hemû gelê Kurdistanê ne." Ji ber wê got, pir girîng hemwelatîyên herêma Kurdistanê bi awayek berpirsyanê deng bidin.

Herwaha got: "Encûmena nûnerên Iraqê pêwîstiya xwe bi kesên ku dîtineke yekrêzî ve berevaniyê li mafê hemû gelê kurd dikin heye, herwaha kesên ku zimanê zibîr bikar-naynin. Kesên ku baweriya wan bi pêkve jiyane heye, kesên ku ji siyaseta şaraza û xwedî ezmûn. Bi giştî ew xalên ku di berjewendiya kurda de ne."

Kirmanc Izet got: "Eger li ser vê bingehê deng bîn dayîn, kurd dê li Bexda rabin serpiyan û bi hêzeke mezintir ve dê biçin nav proseya û guhertinê de li ser vê rewşa herêma Kurdistanê heya de pêkbinin." Kirmanc Izet heta naha qaymeqamê bajarê Soranê bû.

BasNews

Rojhilat – Li Bane û Ciwanro dikan û bazar nehatin vekirin

Li bajarên Bane û Ciwanro yên Rojhilatê Kurdistanê, dikandaran li dijî girtina sînor ji aliyê hikûmeta Îranê ve dikan û bazar girtin.

Îro li bajarên Bane û Ciwanro, dikandar û esnafan li dijî deriyên sînorî yên bazirganiyê ji aliyê hikûmeta Îranê ve nerazîbûn nîşan dan û dikan û bazar venekirin. Li bajarê Bane, komek dikandaran sifreya vala li ser erdê raxistin û bi vî rengî valabûna sifreya xwe nîşan dan.

BasNews

Gorran, YNKê ji ber asteng kirina proje yasaya çaksaziya mûçe tometbar dike!

Tevgera Gorran bi rêya alîgirên xwe ve di torên civakî de, YNK ji ber asteng kirin û dereng xistina proje yasaya çaksaziya mûçe û malnişînan tometbar dike. Rêveberek YNKê vê yekê red dike û daxwaz li Gorran dike, firsêçtiyê nekin. Pêgeh û torên civakî yên ser bi Tevgera Gorran di torên civakî de bangeşeya vê yekê dikin ku ji ber yasaya çaksaziya mûçe û malnişîna, dibe sedemê birîna mûçeyên bi dehan hezar endamên YNKê fraksiyona YNKê dijî der-xistina wê yasayê ye. Li hember vê yekê berpirsê malbenda YNKê yê Soranê û endamê rêveberiya YNKê Asos Elî ji BasNewsê re ragehand: "Ti demekê YNK nebûye sedemê tiştên wisa ku proje yasaya çaksaziyê neyê derbas kirin. Berevajî wê ew projeyên ku ji wan re tê gotin proje yasaya çaksazî di parlamentoya Kurdistanê û hikûmeta herêma Kurdistanê xwediyê wê YNK bûye."

Herwaha got: "Tîma YNKê dikare çaksaziyê bike, ne ku xelkên din bîn û ji derve de firsêçtiyê li ser bikin." Asos Elî hişyarî da û ragehand: "Her hêzeke siyasî hêviyên xwe bi wê yekê ve girêdabe ku dijatiya aliyeke din siyasî bike, ti projeyê çaksazî û bernamê siyasî li gel nîne. Tenê armanca wî dijatiya aliyeke din kirin e."

Asos Elî red kir ku partiya wan xwe bi ti aliyeke din ve girêdabe û got: "Herçend Gorran û YNK du partiyên hevrikê yek in jî, lê YNK bi Tevgera Gorran kirêt nabe." **BasNews**

Li Silêmaniyê vejandina roja Enfalê birêve çû

Îro li Germiyan û Çemçemalê vejandina roja 30' mîn ya operasyona Enfalê gelê kurd bin rêve çû.

Îro roja şemiyê 14-4-2018'an, li devera Germiyanê, bajaroka Rizgarî, her weha li Çemçemalê, rêveberiya Germiyan bi alîkariya wezaretê Karûbarê Şehîd û enfalan, biranîna 30' mîn salroja operasyonên enfalan yê di bin navê ji tawanên DAIŞê heya tawanên enfalan merasîmeke vejandinê birêve çû.

Di hemû salvegerên Enfalê de, destpêka merasîman de, li ser ew siyaseta ku operasyonên enfalan li dijî gelê Kurd pêkhatibû, her weha çiqas nelihêvî û zehmetî û xembarî hatibû holê, tekez dikin ku ew karê ku rêjîma rûxarî kiriyê, di dîroka mirovahiyê de, pir kêmtir heye.

Ew operasyonên enfalan ku li dijî gelê kurd pêkhatine, xeraptirîn tawane di dîroka mirovahiyê de, di wê de, tevayî pîvanên jinavbirin û qirkirinê hene ku ji aliyê dadgeha tawanan ya Êraqê a bilind wek cînosaid bi nav kiriyê û ev vejandina biranîna enfalan, wefadarî ye ji xwîna şehîd û rêzgirtine ji berxwedana xwedî û malbatên wan re.

Çavdêrên siyasî di wê barê de, tîşk xist ser ew qirkirin û jinavbirina ku gelê Kurd ji Feylî û Barzanî û Enfal û bombekirina gund û bajarên Kurdistanê û di serî de, bajarê Helebçeyê, lê tekez kir ku ew tev bi cînosaid hatine binav kirin û hatiye pejiwandin.

Çavdêr didin zanîn ku hikûmeta Herêma Kurdistanê komîteyek ava kir tako ew komîte hemû dunya û cihan bi operasyonên jinavbirin û qirkirina kurdên Êzîdî û pêkhatin din bide nasîn ku di vê demê de, ji aliyê terorîstên DAIŞê ve birêve diçin.

Peyama serokkomar ji bo 30' mîn salvegera Enfalê

Serokkomar Dr.Fuad Masûm bi bona 30 salvegera karesata Enfalê peyamek da.

Serokkomarê di peyama xwe da xuyakirin ku îro Êraq bi giştî û bi teybet Kurdistan salvegera tewaneke bi êş bibîrtîne, ku ew jî tewana Enfalê û komkujîya bi ser gelê Kurd de pêk hatî ya yek ji karesatên mezine di dîroka gelê me de, komkujîyê ku dê herdem di wijdana mirovahiyên de her birînek be.

Serok Masûm wiha pê de çû: Rêjîma dîktetor bi tewana Enfalê û êrişê bi ser gelê Kurd e, diyar kir ku çendê zordare û nixirên mirovahiyê bin pê dike û di encama van tewana de bêtiirî 183 hezar kes ji jin û mêr, pîr û kal û zarok zîndî hatine çal kirin û di encama kîmyabaran û bombebaran esmanî de bêtiirî 4000 gund hatine rûxandin û bi sed hezaran kes jî hatine koçber kirin.

Serokkomar da xuya kirin ku dê ev tewan û hemû tawanên rêjîma zordar a têkçûyî encam dane, me bêtiir bi sîstemên Demokratîk ve weku hilbijarîyê girêbidin ku bê wê jiyana siyasî, civakî û ewlehiya civakê pêk nayê.

Serokkomar di dawîya peyama xwe de qurbanîyên Enfalê û kesûkarên wan silavkirin û tekez li ser Êraqê yekgirtî ku di nav biratiyê de jiyân dike kir.

Waşinton bi xemgînî Enfalê bi bir anîn
Îro 14/4/2018'an, Qunsilxaneyê Emrîkî a li Hewlêrê salvegera Enfalê a li dijî Gelê Kurd bi bir anîn.

PUKmedia'yê wê neyê ji belavokê Qunsiliyê wergirt ku têde digot Rêjîma Sedam Hisên di çarçoveya oparesyona Enfalê de dest bui êrîşkê kir, di encamê de bi deh

hezaran bêsûc û sivîlên Êraq hatin kuştin û yên din jî birîndar bûn. Îro bi xemgînîyê mazin em hemû Enfalê bi bir tînin û tekez kir ku ew dê erkên xwe ji bo venegerîna bûyerên wek vê birjîn in .

Belavokê dest nîşan kir ku ew pêşerojê ewle û Demokratîk ji Êraqê re dexwaz dike

Parlemana Yunanê ji hikûmetê xwest ku Helebçe û Enfalê bi jenosîd binase

Ji erşîva PUKmedia'yê 31/5/2013

Di nameyekê de bo serokê parlemana Kurdistanê, serokê lijneya peywendiyên derve ya parlemana Yunanê ragihandiye ku wan daxwaz ji wezîrê derve yê welatê xwe kirine ku pîrsa Helebçe û Enfalê bi jenosîd bê nasandinê.

Li çend rojên borî de, nameyek ji

na van kesan bê ku cudahî di navbera bajarên Herêma Kurdistanê bête kirin perspektîfên pêwsit derketine rê.

Hesen wiha pê de çû û got : Her wiha di civînê de giilî û dawayên malbatên enfalkiriyên û rêxistinên peywendîdar bi dosaya enfalkiriyên ve derbarê ew tewanbarên u beşdarî operasyonên enfalê bûne di dema desthilatdariya dîktetor Sadam Husên de hatine gotebêj kirin û nixrandin.

London: Kongireyê bo bijenosîdasandina gelê Kurd

Ji erşîva PUKmedia'yê 11/1/2013

Biryare roja 17/1/2013'an bi amadebûna nûnerê Serokê Herêma Kurdistanê Dr. Ziryar Osman û wezîrê karûbarê Şehîdan û enfalkiriyar Aram Ehmed, nûnerê

serokê lijneya peywendiyên derve ya parlemana Yunanê gihîştê destê Serokê Parlemana Kurdistanê Dr. Erselan Bayîz têde amaje bi wê yekê dikin ku wan bi fermî daxwaz ji wezîrê karûbarê derve yê welatê xwe kirine ku pîrsa Helebçe û Enfalê bi fermî bi jenosîd bê nasandinê.

Di beşekî din ya nameyê de hatiye ku wan daxwaz ji hikûmeta Yunanê jî kirine biryarekî taybet bo parlemana bişînetaku deng li ser bê dayîn.

Hêjayî gotinê ye ew name piştî wê yekê hatiye ku di 21/4/2013 de, dema ku serokê parlemana Kurdistanê Dr. Erselan Bayîz pêşwazî li şandeke parlemana Yunanê bi serokayetiya serokê lijneya peywendiyên derve kiribû û di wê hevdiinê de serokê parlemana jî şanda parlemana Yunanê xwest ku pîrsa kîmyabarankirina Helebçe û enfalkirina xelkê Kurdistanê bi jenosîd binasin.

Kelar.. Li dijî 257 rêwîkarên beşdarî operasyonên Enfalê bûne biryarnamêya girtinê

Ji erşîva PUKmedia'yê 5/6/2014

Wezîrê karûbarê şehîdan û enfalkiriyar di roja pêncşemê 5 / 6 / 2014'e, li gel serok û nûnerê dozgerê giştî li qeza Kelar civiya.

Di civînê de pîrsa derxistina biryarnemayên girtinê derbarê rêwîjêrên fewcên sivik ên beşdarî operasyonên enfalkirinê bûne di dema rêjîma Sadam ya tîk çûyî de.

Dozgerê giştî yê Germiyan Nîzar Hesen ji PUKmedia'yê re diyar kir ku di civînê destgîrkirina ew kesên ku rêwîjîkariya fewcên sivik ên rêjîma Baes kirine ku hejmara wan 257 kese hate gotebêj kirin ku berê derheqê van kesan de biryara girtinê ji aliyê dadgeha ceza ya giran a Êraqê ve derketiye û da xuya kirin ku jib o girti-

Hikûmeta Herêma Kurdistanê li Londonê payetexta Bîrîtanîyê kongireyekî taybet bi nasandina jensîda gelê Kurd bi druşma "Bi dawîna bîdengiyê li asata komkujîya gelê Kurd" bide ser milê xwe.

Kongire rojê didome û têde behsa ew tawanên ku derheqê gelê Kurd de li enfalê û kîmyabaranê hatiye kirin dikin.

Di wê kongirê de behsa wê yekê de bê kirin ku çawa navendên navdewletî sûd ji ew karesatên bi sere gelê Kurd de hatine bibînin taku li cihekî din dubare nebin û bi taybet li sûriyê ku metirsiya bikaranîna çekên kîmyawî heye.

Derbarê kongireyê de rawêjkarê Serokê Herêma Kurdistanê Dr. Ziryar Osman ragihand ku: Bi nûneriya Serokê Herêma Kurdistanê ewê di kongireyê de gotarekê pêşkêş bike û wê têde behsa komkujîya gelê Kurd bike di heman demê de wek pêşmergeyekî dêrîn û pişîşkê şoreşê ku çareserîya çendîn birîndarên çekên kîmyawî kiriyê.

Ji aliyê xwe ve jî berdevkê wezaretê karûbarê şehîdan û enfalkiriyar Fuad Osman ragihand : Ji bilî ku wezîrê şehîdan û enfalkiriyar di wê kongireyê de wê gotina xwe hebê. Bi rêya dataşova komjîya gelê Kurd bi taybetî ewên li dadgeha bilind a tawanên Êraqê de navê wan wek jensîd hatiye aşkira dikin, her wek komek belge name û dokomêntên taybet jî bi enfalê û kîmyabaranê derdixin pêş wan.

Hêjayî gotinê ye ew kongire di çarçoveya ew nûçeyên hene ku Hikûmeta Herêma Kurdistanê û wezaretê karûbarê şehîdan û enfalkiriyar dide bo di asta navdewletî de jenosîda gelê Kurd bidin nasandinê ye. **PUKmedia**

Amerîka: Heger Sûriyê careke din çekê kîmawî bikar anî emê bersivê bidin

Nûnera Amerîka di Netewên Yekgirtî de li pêş Encûmena Asayîşa Navdewletî ragihand, heger rêjîma Sûriyê careke din çekê kîmawî bikar anî, Amerîka dê derbeyeke din lê bide.

Îro li ser daxwaza Rûsyayê,

Encûmena Asayîşa Navdewletê bi awayekî awarte rûnişt, Nûnera Amerîka di Netewên Yekgirtî de Nikki Haley di civînê de got: "Em bibawer in me karî bernamêya çekê kîmawî ya Sûriyê pûç kir. Em amade ne jî vê fişarê li ser Sûriyê

berdewam bikin."

Got jî: "Hemû zanyarî nîşana wê didin, ku rêjîma Sûriyê roja 7ê vê mehê çekê kîmawî li Dûmayê bikar anî. Herwiha ev jî şikestina soza Rûsyayê ye, ku çekê kîmawî ya Sûriyê di sala bûrî de jinav biriyê."

Herwiha got: "Heger rêjîma Sûriyê ev gaza jehrî careke din bikar anî, Amerîka dê amade be ji bo bersiva wê bide."

Wek bersivê li ser êrîşa kîmawî ya li ser bajarokê Dûmayê, destê sibeha îro, her yek ji Amerîka, Brîtanya û Frensa, çend bingeh û baregehên serbazî li Şama paytext û derdora wê bordûman kirin.

Wezareta Bergîriyê ya Amerîka (Pentagon) jî aşkera kir, Amerîka, Brîtanya û Fransayê 3 binkeyên çekên kîmawî yê Sûriyê bi 105 mûşekan armanc girtin. **kurdistan24.net**

Simko Axayê Şikakî û Tevgera Neteweyî ya Kurd

Ziya Avcî, vê carê jî bi wergera kitêba Mihemed Resûl Hawar ya li ser Smaîl Simko Axa, "Simko Axayê Şikakî û Tevgera Netewî ya Kurd" xizmeteke pir hêja, pir giranbuha kiriye.

Li gorî serok û serhildanên kurdan yê Kurdistana başûr û bakur, li ser Kurdistana rojhilat, dîrok û serhildanên kurdan yê li vî beşê Kurdistanê û bi taybetî jî li ser Smaîl Simko Axayê Şikakî û tîkiliyên wî yê bi tevger û serokên kurdan yê wê demê ra kurdên bakur kêmtir dizanin.

Kurdên bakur bi qasî ku Mele Mistefa Barzanî û serhildana wî nas dikin, Simko Axayê Şikakî, xebata wî ya ji bo kurd û Kurdistanê, tîkiliyên wî yê bi serhildanên kurdan yê wê demê ra nas nakin, jê zêdene ne haydar in. Ev jî kêmasiyeke me ya mezin e.

Halbû Simko Axayê Şikakî, di tarîxa kurdan de şexsiyeteke gelekî mezin û gelkî muhîm e.

Wî ne tenê li hemberî Îranê û şahîtiyê serî hildaye, gelek caran li hemberî osmaniyan, tirkan, îngilîzan jî şer kiriye, bi rûsan ra ketiye gewriya hev. Tîkiliya wî bi serokên kurdan yê wê demê yê wek Seyid Taha,

Abdurezaq Bedirxan û bi Şêx Mahmûdê Berzencî ra çêbûye. Bi Abdurezaq Bedirxaniyan ra ketiyê nava hin tîkîlî û xebatên kulturî.

Lema jî Simko Axayê Şikakî, heta roja ku bi bêbextî ji alî şah Pehlewî ve hat qetilkirin ji bo azadiya kurdan tim di nava xebatekê da bû.

Naskirina Smaîl Axayê Şikakî ji bo dîrok û liberxwedana kurdan ya hersê beşên Kurdistanê gelkî muhîm e.

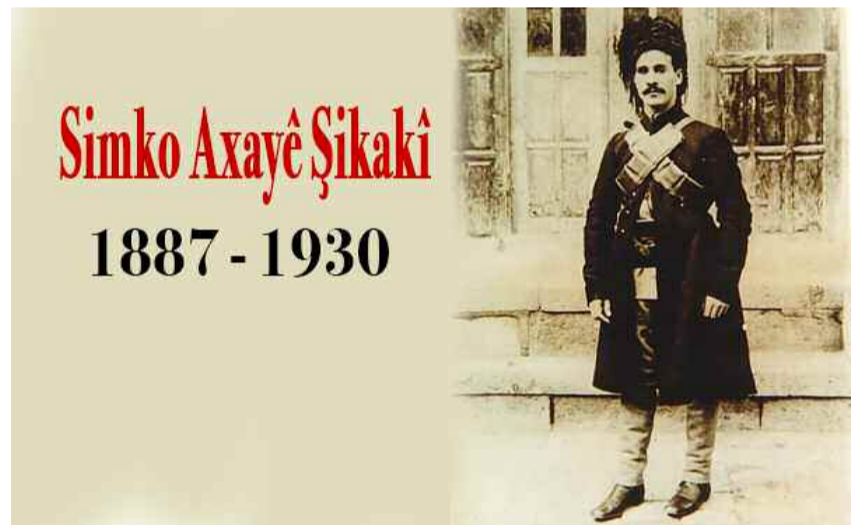
Bi wergera vê berhema hêja ya li ser Simko Axayê Şikakî û tevgera

kurd ya netewî ya li rojhilatê Kurdistanê Ziya Avcî him valahiyeke dîrokî dagirtiye û him jî ji dîrokhezan ra xizmeteke mezin kiriye. Ziya Avcî, heta nuha ji soranî gelek berhemên hêja wergerandin kurmançî û ji dîro-

amade kiriye.

***

Bêguman serhildan û şoreşa Simko ne tenê berhema Simko bi xwe ye. Ew bûyer û serpêhatî ji ber xwe ve nekelîne. Hemûyan bi Simko û di

Simko Axayê Şikakî
1887 - 1930

ka kurd û Kurdistanê ra bi rastî jî xizmeteke bêhempa kir. Ev wergera wî ya li ser Simko Axayê Şikakî jî yek ji wan xebatên wî yê hêja ne.

Min kitêb nedîiye û nexwendiyê. Înşelâh di rojên pêş da ezê bixwînim.

Ji bo vê xebata wî ya hêja ez Ziya Avcî û weşanxaneyê Nûbiharê pîroz dikim û dibêjim hezar carî mala we ava be. Kurdên Kurdistana bakur gelkî mohtajê berhemen wiha ne.

***

Simko Axayê Şikakî û Tevgera Neteweyî ya Kurd

Mihemed Resûl Hawar
Mamoste Mihemed Resûl Hawar, kedeke gelek mezin daye; hemû kitêb, rojname, kovar, belge û arşîvên li ser Simko û tevgera wî hene -çi yê di leh û çi yê di eleyhê de- şer kirine û bi awayekî berawirdî-rexneyî daye ber xwe û wekî kitêbeke hecma wê mezin

wextê Simko de dest pê nekirine û beriya Simko jî zincîrek serpêhatî, bûyer, serhildan û şoreşan rû dane. Dema ku Simko bûye desthilatdar û di herêma xwe de hevsarê şoreş û serhildanê girtiye destê xwe; wî piştî xwe daye gelek serpêhatiyên dîrokî yê beriya xwe ku xelekên zincîra wan serpêhatî, serhildan û şoreşên beriya wî yê nivçok mane, temam bike.

AGAHİYÊN KITÊBÊ:

Nav: Simko Axayê Şikakî û Tevgera Neteweyî ya Kurd

Nivîskar: Mihemed Resûl Hawar

Wergêr: Ziya Avcî

Weşanxane: Nûbihar

Rûpel: 608

Cûre: Dîrok-vekolîn

Ziman: Kurdiya Kurmançî

Ebat: 13,5 x 21

Tip: Latînî

Li Nûbiharê Çapa Yekem: 2016
avestakurd.net

Amerîka mercê danûstandinan li gel Sûriyê eşkere dike

Peyvdara wezareta derve ya Amerîka Heather Nauert ragihand, ku "Heger Hikûmeta Sûrya çekên xwe yê kîmawî eşkere bike, wê demê Amerîka wê li ser maseyê, danûstandinan bi Sûriyê re bike". Di hevdiyên de li gel kenala Fox News ya Amerîkî, Heather Nauert got: "Heger Sûrya wî mercî bicî bike, wê ew yek Amerîka han bide ku li maseya danûstandinên Cinêvê vegere". Daxuyaniyên Nauert di demekê

de ne, duh 14/4/2018an destê sibehê Amerîka û Frensa û Brîtanya, êrîşeke mûşekî û ezmanî li dijî bingehên serbazî yê rêjîma Sûriyê û bi taybetî bingehên berhemana çekên kîmawî encam da. Amerîka û hevpeymanên wê diyar kirin, ku êrîşa wan armancên xwe bicî kiriye, lê rêjîma Sûriyê û Rûsyayê dibêjin, ku bêtir 70 mûşekên hatine bikaranîn, ji aliyê berevaniya ezmanî ya Sûrî ve hatine xistin. **kurdistan24.net**

Li Diyarbekirê şehîdên enfalê hatin bibîranîn

Li Diyarbekirê ji bo bibîranîna salvegera 32'yemîn a Jenosîda Enfalê, ji aliyê Partiya Azadiya Kurdistanê (PAK), Partiya Sosyalîst a Kurdistanê (PSK) û Hereketa Azadî ve bernamêyek hat lidarxistin. Di bernamêya bibîranînê de jenosîd hat şermezarkirin û hat gotin ku jenosîdan nikaribûye pêşî li doza azadiya Kurdan bigire. Di bernamêya hevpar de hat diyarkirin ku mizgîna herî

watedar a ji bo şehîdên Enfalê, Serxwebûna Kurdistanê ye. Ji bo bibîranîna şehîdên Enfalê, li Diyarbekirê; ji aliyê Partiyên Kurdistanî yê PAK, PSK û Hereketa Azadî ve daxuyaniyeke hevpar hat dayîn. Piştî daxuyaniyê, li ser dîroka jenosîdên Kurdan û bibîranîna salvegera Xalid Begê Cibrî jî seminer hat dayîn.

Di semînerê de Lêkolîner Tahsîn Sever û Nivîskar Kerem Serhedî agahiyên lêkolînên ku li ser bûyerên li Kurdistanê hatine meşandin da mêvanan. Di axaftinên hatin kirin de hat gotin ku; piştî 32 salên Jenosîda Enfalê, li her çar parçeyên Kurdistanê komkuji berdewam dikin, lê van kirinan nikaribûye Gelê Kurd ji doza azadiyê bi paş ve bixe. **kurdistan24.net**

Amerîkayê mercê guftûgoyên li gel rejîma Sûriyê aşkera kir!

Berdeвка wezareta derve ya Amerîkayê Heather Nauert mercê Amerîkayê yê ji bo guftûgo kirina li gel rejîma Sûriyê aşkera kir. Berdeвка wezareta derve ya Amerîkayê Heather Nauert ji çapemeniya welatê xwe re ragehand, eger rejîma Sûriyê mercê Amerîkayê bicîh bîne, Amerîka jî dê li Cenêvê dest bi danûstandinên li gel rejîma Sûriyê bike. Heather Nauert ragehand, welatê wan bi mercê ku rejîma Sûriyê hejmar û qebareya çekên kîmyayî yê di dest xwe ji Amerîkayê re aşkera bike dê dest bi guftûgoyan bikin.

Duh 14.04.2018ê balefirên şer ên Amerîka, Fransa û Brîtanyayê bi 100 heta 120 mûşekên tomahawk ve sê binkeyên peywendiya xwe bi çekên kîmyayî yê rejîma Sûriyê ve heye bombebaran kir. **BasNews**

Şewirmendekî berê yê Erdogan: Ji bo gemkirina Îranê pêwîstiya Rûsyayê bi kurdan heye

Şewirmendekî berê yê Erdogan dibêje, ji bona ku Rûsyayê bikaribe pêşîya bihêzbûna Îranê li Sûriyê bigire, îhtiyaciya wî bi kurdan heye.

Nivîskarê ermenî û şewirmendê berê yê serokomarê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan, Etyen Mehcûbiyan di gotarekê de ku di rojnameya Karar de hatiye belavkirin, li ser nêrîna Rûsyayê li hember PYD û kurdên Sûriyê gotiye, Rûsyayê naxwaze PYD ew qasî bihêz bibe ku bibe alternatîfa Beşar Esed lê dixwaze bi PYDê rêjîma Sûriyê neçar bike ku sîstema federal qebûl bike. Mehcûbiyan her wiha gotiye, Rûsyayê her wiha ji bona ku bikaribe pêşîya bihêzbûna Îranê li Sûriyê bigire û nehêle rêjîma Sûriyê bi yekcarî bikeve himêza Îranê, muhtacî kurdan e. **BasNews**

Serokê Parlamentoya Îranê: Parê mûşekên Amerîkayê Siûdiyê dide!

Serokê Parlamentoya Îranê Elî Larîcanî îro di civîneke asayî ya parlamentoyê de ragehand ku parê mûşekên ji aliyê Amerîkayê avêtine Sûriyê, ji aliyê Siûdiyê ve hatiye dayîn û Amerîka bi vî karî ve dixwazê pêgeha terorîstan nûjen bike. Elî Larîcanî îro 15.04.2018ê di civîneke asayî ya parlamentoyê de got: "Gelo çi sedemek heye hewildaneke wisa ne asayî ve êrîş li ser Sûriyê bê kirin? Li gor nêrîna me ji ber hikûmeta Sûriyê li hember terorîstan serkeftî bûye Amerîka û Fransa xwestin bi vî karî ve binke û cîhên terorîstan nûjen bikin." Herwaha got: "Wan welatan bawer ne dikir di demeke kurt de ew terorîst bîn derxistin, lê destpêşxeriyê Siûdiyê ew bû ku pare, mal û milkên xwe radestî Amerîkiyan kirin ku mûşek li hember Sûriyê bîn avêtin." Elî Larîcanî got: "Tiştên ne di cîh de û êşê dide mirov ew e hin welatên îslamî piştevanîya xwe bo vê êrîşa ser Sûriyê ragehandine û ev yek dê bo dîrokê bimîne." **BasNews**

Amerîka jîrtirîn û girantirîn mûşek li dijî Sûriyê bikaranî

Medyaya Amerîkayê ragehand ku, artêşa Amerîkayê di operasyona li dijî Sûriyê de bo cara yekemîn girantirîn û jîrtirîn mûşek li cîhanê bikaranî.

Medyaya Amerîkayê da zanîn ku, bo cara yekemîn artêşa Amerîkayê mûşeka AGM-158 JASSM ku, weke jîrtirîn û girantirîn mûşek tê naskirin di êrîşa li ser Sûriyê bikaranî. Ji aliyê xwe hin rojnameyên amerîkî wêneyên wan mûşekan helawestî balafirên corê B-1B belavkirin. Herwiha şirovekarên leşkerî tekez kirin ku, ew mûşek pir jîr û nixir giranin.

BasNews

Rûsya dixwaze bersiva êrîşa sêalî ya li ser Sûriyê bide

Serokê Rêveberiya Operasyonên Giştî di Serokerkaniya Rûsyayê de Sergey Rodskoy ragihand, ne dîr e pêdaçûnê di pîrsa hinartina sîstema mûşekên bergîriyê yên S 300 ji bo Sûriyê de bikin. Li gor ajansa "RT" Sergey Rodskoy gotiye, tê pêşbînîkirin di rojên bê de Rûsya sîstema mûşekên bergîriyê S 300 li Sûriyê bicih bike, ji bo bersiva êrîşan bide.

Wî generalê Rûsî got jî: "Berî çend salan û li ser daxwaza hin hevpeymanên me yên rojaveyî, me red kir mûşekên S 300 bidin Sûriyê, lê piştî êrîşa îro, eger e em pêdaçûnê di wê pîrsê de bikin, ne tenê li Sûriyê, belkû hin welatên din." Her di wê çarçovê de, Nûnerê Wezareta Bergîriyê ya Rûsyayê got: "Me pêşketin di sîstema esmanî ya Sûriyê de kiriyê, emê careke din bi awayekî baştir jî pêşketinê tê de bikin." Îro di operasyoneke leşkerî de, her yek ji Amerîka, Brîtanya û Fransayê çend binkeyên leşkerî bordûman kirin, ku tê pêşbînîkirin ji wan binekyan de rêjîma Sûriyê bi çekê kîmawî êrîşî ser Dûma li navçeya Xûtaya Rojhilatê Şamê kiribe.

Brîtanya: Armanca êrîşê lawazkirina karînen leşkerî yên rêjîma Esed bû

Serokwezîra Brîtanyayê Theresa May ragihand, heger hikûmeta Sûriyê careke din bi çekê kîmawî êrîşî gelê Sûriyê bike, bi heman awayî êrîşî ser hikûmeta Sûriyê dikin. Got jî: Ev êrîş ji bo parastina asayîşa netewî ya Brîtanyayê bû.

Serokwezîra Brîtanyayê Theresa May di konferanseke rojnamevanî de ragihand, "Armanca êrîşa me lawazkirina karînen leşkerî yên rêjîma Esed bû. Herwiha lêkolînên me derbarê bikaranîna çekê kîmawî ji aliyê Sûriyê ve tamam nebûne." Diyar kir jî, ev êrîş piştî belgeyên ketine destê Brîtanyayê hat, ku tekez dikin artêşa Sûriyê di roja 7ê Nîsanê de çekê kîmawî li dijî sivîlan bikar anûbû.

Got jî: "Divê rêjîma Esed ji wê yekê piştrast be, heger careke din çekê kîmawî bikar anî, bêgûman bi heman awayî êrîşan li dijî wan encam didin."

Theresa May got: "Ew gav di berjewendiya asayîşa niştimanî ya

Brîtanyayê de bû û peyamek ji Netewên Yekgirtî re jî bû, ku nabe careke din dîmenên wan zarokên bi çekê kîmawî bûne qurbanî bibînin, ji ber wê bibawer im ev gava me û hevpeymanên me dirust bû." Serokwezîra Brîtanyayê amaje bi wê yekê jî kir, ew ligel hevpeymanên xwe berdewam dibin, ji bo dîtina çareseriyê siyasî ji krîza Sûriyê re di rîya Netewên Yekgirtî re.

Destê sibeha îro, her yek ji Amerîka, Brîtanya û Frensa, çend bingeh û baregehên serbazî li Şama paytexta Sûriyê û derdora wê bordûman kirin. Wezareta Bergîriya Amerîka jî ragihandibû, hêzên wan sê bingehên taybet bi bernamaya çekên kîmawî yên rêjîma Beşar Esed li derdora Şamê bordûman kirine û eşkere kir, ku ew bordûman pêncî xulekan berdewam kiriyê.

kurdistan24.net

Li Şeladizê piştî bordûmana artêşa tirk 3 birayên hev wînda bûn

Li Şeladizê ku ji aliyê balafirên şer ên artêşa tirk ve hatibû bordûmankirin, 3 bira wînda ne.

Gundê Nêrwe Sîto yê girêdayî bajarokê Şeladizê ya Herêma Kurdistanê ji aliyê balafirên şer ên

artêşa tirk ve hatin bordûmankirin. Di encama wê bordûmanê de zirareke mezin gihîşt mal, milk û bax û bexçeyên welatiyan. Jibîlî wê yekê hat ragihandin ku her sê birayên bi navên Remezan, Tahir û

Mecîd Mihemed wînda ne û ti agahî jê nayên wergirtin.

Pismamê hersê birayên wînda Îqbal Omer ji BasNewsê re axivî. Omer diyar kir ku di dema bordûman balafirên şer ên artêşa tirk de her sê bira li ser zeviya xwe kar dikirin û wiha pê de çû: 'Gundî ev 3 rojênli wan her sê birayan digerin, lêbelê heta niha ji wan ti agahî nehatine bidestxistin. Her sê pismamên min di dema bordûmanê de li Nêrwe Sîto li ser zeviya xwe kar dikirin. Tê gotin di encamê de ew her sê bira jî şehîd bûne. Lêbelê ji ber hê jî ew bordûman û êrîş berdewam dikin em niakrin li herêmê lêgerîneke baş bikin û bizanin bê çî ji wan hatiye.'

BasNews

Rûsya: Piştgiriya Tirkîye ya Operasyonê xelet e!

Serokê Komîteya Pêwendiyên Derve ya Koneşya Federasyona Rûsyayê Konstantin Kosaçev rexne li helwêsta Tirkîye ya Operasyona hemberî Sûriyê girt.

Kosaçev diyarkir ku: "Piştgiriya Tirkîyê ya Operasyonê xelet e. Bêgûman hin dilgiraniyên Tirkîyê beramberî Sûriyê hene, lê ev nayê wateya ku piştgiriya Operasyona hemberî Şamê bê kirin. Rêya rast ji bo Tirkîye bijardeya civînen Astana ye, ku Tirkîye bi xwe yek ji garantorên wê ye. Li Astana piştgiriya pêvajoya aştiyê û çareseriyê siyasî hatiye pejirandin. Lê, Operasyona welatên Rojava êrîşek li dijî çareseriyê siyasî ye".

Wezareta derve ya Tirkîye ragihandibû ku, piştgiriya Operasyona Fransa, Brîtanya û Amerîka ya lidij Suriye dikin. Rûsya û Îran jî piştgiriya xwe ji bo rêjîma Suriye anîn ziman. Tirkîye ligel Îran û Rûsyayê garantorê Astana ye û Serokên her sê dewletan berî demê nêzik li Enqere hevdiîn pêkanîbûn û wêneyê hevkarîyê ragihandibûn cîhanê...

kurdistan24.net

Pentagon: Me derbeyeke mezin li Sûriyê da

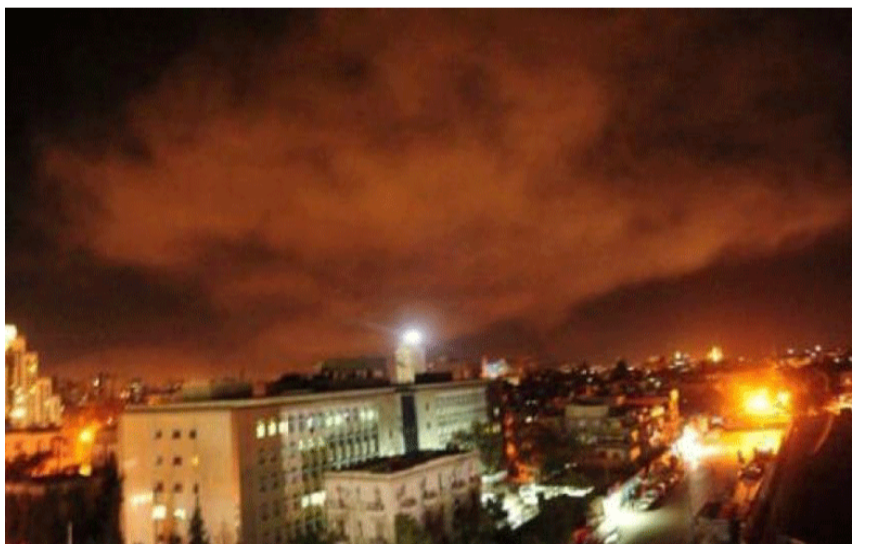
Wezareta Bergîriyê ya Amerîka (Pentagon) aşkere kir, Amerîka, Brîtanya û Fransayê 3 binkeyên çekên kîmawî yên Sûriyê bi 105 mûşekan armanc girtin. Peyvdara Pentagonê Dana White di konferanseke rojnamevanî de ragihand, "Ew êrîş ne ji bo guhartina rêjîma Sûriyê bû, lê rê nadin yasayên navdewletî e werin binpêkirin. Me bi serkeftin li hemû armancan da. Ev êrîş jî rewşa ne." Berdevka Pentagonê amaje bi wê yekê kir: "Hîna hin jêrxaneya çeka kîmawî li Sûriyê mane, lê lêdana me bihêz bû."

Herwiha got jî: "Ji belgeyên di destê me de ne bibawer in, rêjîma Sûriyê bi çekê kîmawî êrîşî Dûmayê kiriyê." Ji aliyê xwe ve, general Kenneth F. McKenzie diyar kir, sîtemên bergîriyê yên Sûriyê 40 mûşek avêtin, li ti wan mûşekan ti bandor li ser operasyona me nekir û ti mûşekeke wan jî nehat jinavbirin.

Herwiha got jî, vê êrîşê

bernameya Sûriyê ya çekê kîmawî gelekî bi şûn v exist û di êrîşê de ti

baregehên serbazî li Şama paytext û derdora wê bordûman kirin.

ziyan negihîşt sivlan. Wek bersivê li ser êrîşa kîmawî ya li ser bajarokê Dûmayê, destê sibeha îro, her yek ji Amerîka, Brîtanya û Frensa, çend bingeh û

Artêşa Sûriyê jî ragihandibû, Sûriye bi nêzikî 110 mûşekan hat armanc kirin, lê sîstemên wê yên berevaniyê karîne piraniya wan mûşekan jinav bibin.

kurdistan24.net

Pentagon: Operasyon serkeftî bû

Ji Wezareta berevaniya (Pentagon) ragehand ku, hemû arman bi serkeftî hatin hilweşandin. Berdevka Pentagonê Dana White di kongreyêke rojnamevanî de ragehand ku, operasyona bi Amerîkayê bi hevkarîya Fransa û Brîtanyayê hemû armancên xwe li Sûriyeyê

bi serkeftî cîbecîkirin. Herwiha Aana White di berdewamiya daxuyaniyê de wiha hat gotin, "Bernamaya çekên kîmyewî ya rejîma Esad zirarek mezin dît.

Herwiha da zanîn ku êrîşa Amerîkayê nayê wateya guherîna rejîma Sûriyê.

BasNews

Ji bo şehîdên Enfalê mizgînîya herî mezin serxwebûna Başûrê Kurdistanê ye

Ji bo şehîdên Enfalê mizgînîya herî mezin serxwebûna Başûrê Kurdistanê ye

Seddām Huseyin li gel şerê bi Îranê re di sala 1986an hêzeke mezin şand ser Başûrê Kurdistanê. Armanç kuştina hemû mîrên Kurd en ji 13 salî heta 70 salî bû. Ji bo ev armanç pêk bê, hemû rê û amûr mubah bûn; bombekirin, ji bin ve wêrankirina gund û bajar, qetlîamên gelêrî, bikaranîna çekên kîmyayî û hwd.

Ev êrîşên hovane 3 salan berdewam kir, lê êrîşên herî mezin di sala 1988an de rûda, Helebçe yek ji wan êrîşan bû. Ne tenê Kurd her wiha Asûrî û Turkmenan jî ji van êrîşan para xwe girtin. Di encamê de 182.000 Kurdistanî

hatin kuştin, ji 4665 gundên Başûrê Kurdistanê 4000ê wê bi erdê re kirin yek, bajarên wek Qeladiza, Seydsadiq yek mala ku ava nema. 3000 mizgeft, 2000 dibistan, 300 nexweşxane û 27 dêr wêran kirin. Milyonek Kurdistanî cîh û warên xwe berdan bi çol û çîya ketin. Elektrîk, telefon, rê hemû felc bûn, zevî û ziraet beyar man, heywanê wan kedî neman. Dema leşkerên Seddām trîbuna bendava Dukanê vekir, bi sedan gund bi xanî û mal û zevîyên xwe di binê avê de man.

Seddām û heramiyên wî navê vê jenosîdê ku wan ji Quranê girtibû, danîbûn 'Enfal'. Enfal mana xwe 'xenîmeta şer' e. Belê rast e, Seddām ne tenê Kurdistan wêran kir, mîrên ku destê wan çek digre kuşt, bi dehhezaran jinên kurd ber bi çolên Ereban ve mecbûrî koçberiyê kir, wek 'xenîmeta şer' dest danî ser wan, dest-dirêjî li wan kir û hinekên wan li sûkên dewletên Xelîcê firotin. Hîn îro jî li deverên Ereban, gorên komkujîya Kurdan dertên holê.

Îşaretên qirkirina Kurdan hîn di sala 1983an de, dema bi girtin û kuştina hemû mîrên Barzanîyan ku bi dest xistibûn dîyar bûbû. Baasîyan avêtibû ser herêma Barzan, ji 10ê heta 70 salî, 8000 mîrên Barzanîyan dîl girtibûn û biribûn çolên Başûrê Iraqê û hemû bi saxî binerd kiribûn. Jinên wan li Musul û Hewlêrê mecbûrê îqametê kiribûn. Yek ji qetlîama herî mezin ku tarîxa modern şahid bûye, komkujîya Enfalê ye. Ew sê salên di navbera 1986-1989an de, Seddām ew êrîşên hov, di bin sîya şerê bi Îranê re kir. Emerîka, Ewropa, dinya, musulman, cîranên Kurdistanê hemû bêdeng man, çavê xwe girtin û xwe kerr kirin. Kîngê bi sedhezaran Kurd ji bo hewla canê xwe, li sînorên Tirkîyê asê bûn û ew dîmen bi rêya televizyona ketin malên Emerîkî û Ewropîyan, hîn nuh dezgehên navneteweyî dengên xwe bilind kirin. Hîn jî ew sûretên bi sedhezaran Kurd di serma û qesemê de ku xwe li sînorên Tirkîyê, Îran û Sûriyê dabûn di hafîzeyan de teze ne.

Piştî 32 salên jenosîda Enfalê, li her çar perçeyên Kurdistanê komkujî, qetlîam û kuştin û wêranî hîna jî berdewam e.

Lê belê, ne jenosîdên pêştir, ne ya Enfalê, ne jî yên vê paşiyê lidarketîne, nekarîye rê li ber doza azadiya Kurdistanê bigire.

Belê, Enfal ne bes jenosîda li dijî gelê Kurdistanê bû, ew herweha jenosîdeke li dijî mirovatîyê jî bû.

Bi hemû wehşet û wêrankariya xwe Enfalê jî xelkê Kurd teslîm negirt. Gelê kurd ew 4000 gund û bajarên xwe ji nû ve ava kirin, rê û pire ji berê jî çêtir kirin. Zevî ji nû ve şîn bûn, kerîyên pez û garana dewaran li mîrgên Kurdistanê ji nuh ve çêriyan. Li ser axa xwe, xwe bi xwe îdare kir, azadî û demokrasîyeke ku tu car ew ax nebûye şahid, anî.

Dewleta Federa ya Kurdistanê Başûr îro ne tenê ji bo Kurdan, herweha ji bo Asûrî, Turkmen, Ereb, ji hemû etnîsîte, Êzîdî, Suryanî, Kildanî, Şebek, Ehlî Heq, Şîfî hemû ol û mezhebî re bûye sitar.

Divê dinya êdî vekirî piştigirîya gelê Kurd bike ku xwe bi xwe îdare bike, mecbûrî jîyana bi dewletên ku ev keraset anîne serê wan, neke. Parlamentoya Kurdistanê roja 14ê Nîsanê, ji bo bibîranîna Enfala reş, îlan kirîye. Kurd ne tenê di roja 14ê Nîsanê de, wê tim û tim vê qirkirîne bîne bîra xwe û ew ê ji bîr neke. Mizgînîya herî mezin ye ji bo şehîdên Enfalê, îlan kirina serxwebûna başûrê Kurdistanê ye. Em şehîdên Enfalê û hemû şehîdên Kurdistanê bi giramî bibîrîtin û yên ku ev jenosîda pêk anîne, bi tûndî rûreş dikin.

rojevakurd.com

Hikûmeta Kurdistanê: Garantiya dubarenebûna Enfalek din yekrêzî û yekêti ye

Ji bo 30 saliya êrîşên qirêjên bi navê Enfalan ku, rijêma dictator Seddām Hisên di sala 1988ê de ew êrîş bi navê Enfalan kirin ser Başûrê Kurdistanê û di encamê de zêdetir ji 182 hezar awelatîyên Kurdistanê yên bêtawan û sivîl bûn qurbanê wan êrîşan, hikûmeta Kurdistanê paymnek weşand. Hikûmeta Kurdistanê di peyama xwe de tekîdê li ser wê yekê dike ku, garantiya sereke û êkan ji bona rê li pêşîya dubarebûna êrîşên mina Enfalanê girtin, yekrêzî û yekêtiya hemû alî û pêkhateyên Kurdistanê ye.

Teksta peyama hikûmeta Kurdistanê: Îro 30 sal bi ser piroseja jenosîda gelê Kurdistanê (êrîşên qirêjên bi navê Enfalan) de ku, li ser destê rijêma berê ya Îraqê hatibûn ancandan, derbas dibe. Enfal ji bona jinavbirina hebûn û nasnameya neteweyê kurd bû, wan êrîşên mirov, xak û jîngeha Kurdistanê bi hev re kir armanç û ji bilî bêşûnwarkirin û bikomkuştina 182 hezar mirovên bê tawan û sivîl, bûye sedema wêrankirina bi hezaran gund û tîkdana jîngeh û şewitandina xaka Kurdistanê jî.

Di demkê de ku yada qurbanîyên êrîşên Enfalan bilindragirtin û hûmetgirtine li xûna wan qurbanîyên gelê me bi dirêjahîya dîroka bizava rizgarîxwaza gelê me pêşkeş kirine, di heman demê de wane wergirtine ji dîrokê ku divê bi hizir û kiryar hertim di nava xebatan de bîn ku rê li her êrîşeke mina Enafên qirêj bigirin û şûnwarên derunî, aborî, siyasî û civakî yên nerênî yên wan êrîşan nemirovane ji hole rakin. Ev erk û wezîfe ji mêje xemeke sereke ya hikûmeta Herêma Kurdistanê ye û jîbilî, xebatên berdewam yên ji bona vegeandina rifatên pîrozên qurbanîyên Enfalan, avadkirina gund û jîngeha hatiye wêran kirin ya Kurdistanê û hevkarîkirin û baştirîkirin jiyana malbatên serbilindên enfalkirîyan, hertim ji karên pêşîn yên hikûmetê bûne û ji bona vê yekê hikûmetê li gora şîyan û îmkânên xwe kar jê re kiriye, lê hêştta gelek kar maye divê bê kirin û hikûmeta Herêma Kurdistanê vê

yekê bi erk û berpirsiyariya xwe diznane û divê warî de xemasari û kêmasiyê nake. Li ser asta derve, nasandina Enfalan bi jenosîda karekî cidî yê hikûmetê bûye, li Îraqê jî Dadgaeha Tawanani berî her aliyek din Enfal bi jenosîda nakirin û em hêvîdar in di warê qerebûkirina madî û manewî ya malbatên enfalkirîyan, gel û xaka Kurdistanê, hikûmeta Îraqê weke erk û berpirsiyariya xwe ya yasayî û exlaqî gavên cidî û piraktîkî pavêje.

Kurdistanîyên xweştîvî.

Garantiya êkane ji bona rêgirîgirtin ji dubarebûna her êrîş û şerxwaziyeke nahezên gelê me, mina Enfalan û ew karesatên bi ser xûşk û birayên me yên êzîdî de hatin, yekrêzî û yekêtiya alî û pêkhateyên Kurdistanê ye, her weke çawa yekrêzîya me di pirsên niştîmanî û neteweyî de fakterê sereke yê serxistina doza rewşa bidestaniya armançên ji bo paşerojeke geş ji bo neviyên me û Kurdistanê avadan û pêşkeftî di bin siha aşîti û xwejiyanê de ye. Gelê Kurdistanê hertim şanazîyê bi kultura xwe ya lêbihurîne dike, lê hertim wan êş û janan ji bîr nake yên ku destê xedrê yên dî li ser laş, wîjdan û yadeweriyên neteweyî de dirust kirine, weke ka çawa hertim ew destê hevzozîyê jî ji bîr nake ku ji aliyê dilsoz û dostên mirovatî û jiyane ji me re dirêj kirine.

rojevakurd.com

Gorbachev: Mûşekbarîna Sûriyê rahênana şerekî mezin e

Dawîn serokê Yekîtiya Sovyetê Mikhail Gorbachev ragihand, ku êrîşa mûşekî ji aliyê Amerîka û hevpeymanên wê ve, li dijî Sûriya, tenê rahênana berî şerê rastyane ye. Li gorî nûçeyêke ajansa Sputnik ya Rûsî, Gorbachev ragihandiye, ew êrîşa mûşekî ti encameke nû ji wê re nabe û nayê qebûlîkirin.

Duh 14ê Nîsanê destê sibehê, di piroseyeke serbazî hevbeş de, heryek ji Amerîka, Bîrîtanya û Frensa, çend bîngehên serbazî yên artêşa Sûriyê bordûman kirin.

Di wê êrîşê de, embarên çekan, bîngeheke serkirdatiya artêşê li Hemayê, embareke çekan li Hîmsê, Navenda Lêkolînên Zansîti li Şamê, sistema berevaniya ezmanî li ser çiyayê Qasyûn û hêzên gardên komarî hatin armanckirin.

kurdistan24.net

Lîsteyekê nû ya mûçeyan hat ragehandin

Rêveberîya ragehand û pêwendîyan a wezareta darayî û aborî radgehîne:

Mûçeyê wezareta ewqaf û karûbarên olî dabeşdike

Mûçeyê wezareta rewşenbîrî û lawan dabeşdike

Duyem/ Duşeme 16.4.2018

Mûçeyê wezareta geştûkal tê dabeşkirin

Mûçeyê serokatiya herêm tê dabeşkirin

Mûçeyê perleman tê dabeşkirin

Mûçeyê encûmena wezîran tê dabeşkirin

Siyem/ Sêşem 17.4.2018

Mûçeyê wezareta karûbarên civakî tê dabeşkirin

Mûçeyê xwedî pîdawistiyên taybet tê dabeşkirin

Çarşem/ 18.4.2018

Mûçeyê dezga asayîşê tê dabeşkirin

Tîbînî: Piştî gihandina pere ji Bexdayê hemû mûçeyên wezareten din li gorî sistemê nû yê mûçeyan tê dabeşkirin.

BasNews

Teqînek bihêz li dijî milîsên Îranê yên li Sûriyê pêkhat!

Li gorî malpera (El-Erebî Post), duh teqîneke bihêz di bîngeheke serbazî ya hêzên rêjîma Sûriyê de çêbû, ku hejmareke mezin çekdarên milîsên Îranî jî di wê bîngehê bûn. Wê malperê jî jêderkî agahdar zanyarî wergirtine û li gorî wan zanyariyan teqîn li başûrê parêzgeha Helebê çêbûye û piraniya çekdarên ketine ber wê teqînê de, ser bi Îranê ve ne, ku piştewaniya rêjîma Sûriyê dikin.

Malperê ti zanyarî derbarê hejmara kuştî û birîndaran û zîyanên ku di encama teqînê çêbûne de çêbûne, nedaye xuyakirin.

Ji destpêka kirîza Sûriyê ve Îran, hejmareke mezin endamên Sipaha Pasdaran û şewirmendên serbazî şandiye Sûriyê, ku piştewaniya rêjîma Esed bikin, heya niha jî bi dehan çekdarên milîsên Îranî û endamên Sipaha Pasdaran, di şerê Sûriyê de hatine kuştin.

BasNews

Правительство и парламент Курдистана обсудят пакет реформ

Парламент Иракского Курдистана в понедельник соберет министров Регионального правительства Курдистана (КРГ) для обсуждения предложенного пакета реформ.

"Министрам финансов, внутренних дел, планирования и высшего образования предлагается представить дополнительные разъяснения по пакету", - сообщил депутат Назим Харки.

Он также сказал, что фракция "Демократической партии Курдистана" (ДПК) выступает за принятие пакета реформ, поскольку считает, что это послужит интересам народа.

kurdistan.ru

Садр обещает взять в плен последнего лидера партии "Баас"

Влиятельный иракский шиитский лидер Муктада ас-Садр пообещал вскоре сформировать особые силы и разыскать с их помощью "живого или мертвого" бывшего соратника Саддама Хусейна, Иззата Ибрагима аль-Дури.

В этом месяце Дури опубликовал видеозапись празднования 71-й годовщины партии "Баас". "После выборов мы планируем сформировать новую команду, которая будет отвечать за убийство или захват Дури", - заявил Садр, пояснив, что выполнение этой миссии начнется после парламентских выборов, чтобы это не было истолковано как необоснованная предвыборная агитация.

kurdistan.ru

Эксперты из ЕС опасаются эскалации в Сирии

В Евросоюзе и Соединённых Штатах склоняются к мнению, что 7 апреля в Думе, последнем подконтрольном повстанцам пригороде Дамаска, произошла химическая атака, повлекшая значительные человеческие жертвы. Политический консультант из фирмы Rasmussen Global ожидает теперь силовой акции Запада против властей Сирии: "Это должно произойти потому, что последствия бездей-

ствия были тяжелыми, - сказал Фабрис Потье. - Начиная с 2013 года было несколько случаев применения режимом Асада химического оружия против населения. Поэтому Вашингтон и Париж четко понимают, что теперь им нужно как-то провести жирную красную линию". Президент США Дональд Трамп отменил зарубежную поездку, чтобы лично проконтролировать ответ Вашингтона на химическую атаку в Сирии. Директор брюссельского отделения Международной кризисной группы опасается втягивания в этот конфликт России: "Если американцы ударят по сирийской армии и попадут только по ней, то я думаю, что сирийский режим попытается отомстить, ударив по мирным жителям в районах, удерживаемых повстанцами, - сказал Йост Хильтерманн. - Гражданские лица ужасно страдают, но конфликт останется ограниченным. Если будут поражены российские военнослужащие или самолеты, и русские разозлятся, или такое же произойдет с иранцами, мы можем увидеть эскалацию не только в Сирии, но и в других местах региона". "Здесь, в Брюсселе, Еврокомиссия выступила с осуждением того, что, как говорят, произошло в Думе. Пока она не комментирует угрозу последующих военных действий, но один источник сказал мне, что она внимательно следит за ситуацией в Сирии, передает корреспондент Евроньюс Дэймон Эмблинг. - Эта тема будет обсуждаться на заседании Совета по Иностранным делам в понедельник.

kurdistan.ru

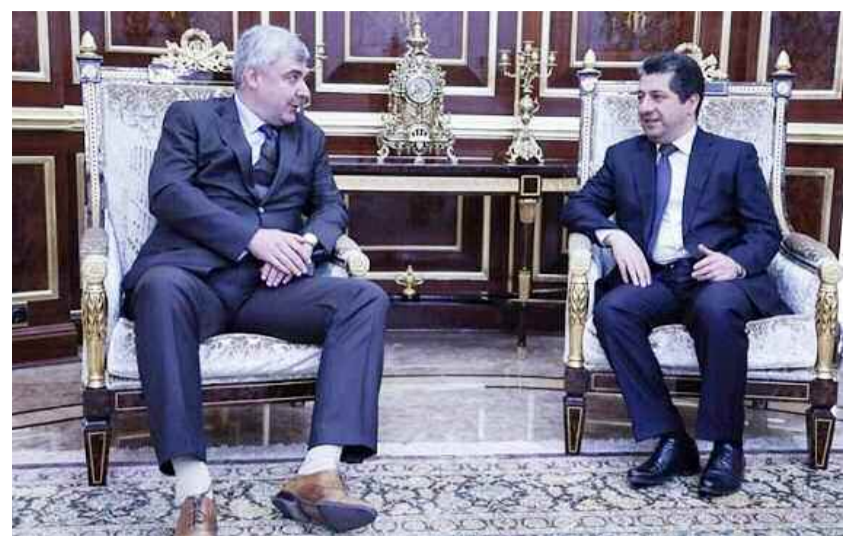
Масрур Барзани: Решение споров - это конституция

Глава Совета Безопасности Иракского Курдистана Масрур Барзани, вновь подтвердил, что Эрбилль стремится к осуществлению иракской конституции, и что это является выходом из кризиса в отношениях между Эрбилем и Багдадом.

"Ситуацию в Ираке следует решать таким образом, чтобы были обеспечены права всех компонентов", сказал Барзани на встрече с послом России в Ираке Максимом Максимовым.

"Требование региона Курдистан - это приверженность и реализация конституции как способ обеспечения стабильности", - заявил высокопоставленный курдский чиновник.

Что касается войны с терроризмом в регионе, Барзани отметил, что угроза все еще существует, поскольку экстре-

мистские группы в последнее время активизировали свою деятельность в регионе.

Стороны также обсудили отношения между Эрбилем и Москвой, подтвердив поддержку дальнейшего укрепления связей.

Российский посол приветствовал прогресс в переговорах Эрбиля и Багдада, выразив надежду, что предстоящие парламентские выборы могут стать отправной точкой для урегулирования всех разногласий в стране.

kurdistan.ru

Россия: химатака в Думе была постановкой

Россия располагает неопровержимыми данными о том, что химическая атака в сирийском городе Дума была постановкой, к

Лавров, не решаясь на авантюру в Сирии.

Глава МИД РФ Сергей Лавров: "Не приведи Господь что-то

менее, даже незначительные эксцессы приведут опять к новым волнам мигрантов в Европу".

В тот же день, находящийся с визитом в Брюсселе глава МИД ФРГ Хайко Маас сказал, что Запад должен повысить давление на Россию в ситуации вокруг предполагаемой химатаки в Сирии. В тоже время министр отметил:

"Россия нужна для решения сирийского конфликта. И поэтому мы всегда придерживались мнения, что мы не можем полностью прекратить диалог с Россией".

Заявления Мааса прозвучали в преддверии открытого заседания Совбеза ООН по Сирии. Встреча пройдет по запросу России на фоне прозвучавших из Вашингтона угроз применения военной силы в отношении Дамаска.

kurdistan.ru

которой причастны спецслужбы одной из стран. Об этом заявил глава МИД РФ Сергей Лавров. Дипломат выразил надежду на то, что страны Запада, как сказал

опять авантюрное будет принято Сирии по ливийскому или по иракскому опыту... Сейчас, я надеюсь, на такую авантюру никто не отважится. Но, тем не

Евросоюз расширил санкции против Ирана

Европейский союз продлил санкции в отношении Ирана за нарушения прав человека, поскольку блок подготовился к столкновению с необходимостью введения нового набора санкций в надежде на сохранение ядерной сделки с Исламской Республикой.

Президент США Дональд Трамп был ярким критиком ядерного соглашения 2015 г. между мировыми державами и Ираном (JCPOA). Крайним сроком он объявил 12 мая, именно до этого времени страны-участники соглашения должны внести изменение в договор, иначе Вашингтон вновь введет жесткие санкции против Тегерана.

ЕС стремится защитить пакт, в соответствии с которым Тегеран согласился сдерживать свои ядерные амбиции в течение по крайней мере десятилетия, однако страны блока разделились по поводу того, как отнестись к ульт-

иматуму США.

Франция поддержала новые санкции в отношении иранской

пейские компании потеряют выгодные контракты, которые были заключены после десяти-

ракетной программы и участия в конфликтах в регионе, в том числе в Сирии, где Тегеран поддерживает президента Башара Асада. Париж надеется, что Трамп увидит, что ЕС серьезно относится к проблеме.

Но Италия здесь выступает главным скептиком, опасаясь, что любой новый шаг может привести к тому, что Тегеран и евро-

пейские компании потеряют выгодные контракты, которые были заключены после десяти-

летий международной изоляции Ирана.

Рим также говорит, что нет никакой гарантии, что новые карательные меры от ЕС гарантируют, что Трамп не откажется от ядерного соглашения.

Великобритания и Германия поддерживают Францию, а Австрия и Испания находятся в лагере Италии.

США приветствуют прогресс в переговорах Эрбиля и Багдада

Представители дипломатической миссии США в Багдаде и Эрбиле во главе с послом Дугласом Силлиманом во вторник посетили Эрбиль и провели встречу с премьер-министром Курдистана Нечирваном Барзани для обсуждения последних поли-

тических событий и событий в области безопасности.

По данным официального сайта Регионального правительства Курдистана (КРГ), посол Силлиман приветствовал прогресс в переговорах Эрбиля и Багдада для решения их затянувшихся споров, и предложил помощь своей страны в разрешении всех разногласий.

Барзани, в свою очередь, поблагодарил делегацию США за помощь сторонам в поиске пути мирного диалога.

Говоря о возможности повторного появления экстремистских групп в Ираке, стороны подчеркнули необходимость постоянной военно-политической координации. **kurdistan.ru**

Постпред США в ООН рассказала о возможном ударе по Сирии

Постоянный представитель США при ООН Никки Хейли выступила на заседании Совбеза по ситуации вокруг Сирии, которое было созвано Россией на фоне звучащих из США угроз нанесения ударов по этой стране в связи с утверждениями о химатаке близ Дамаска 7 апреля.

По словам Хейли, президент США Дональд Трамп еще не принял окончательного решения о применении военной силы в Сирии, несмотря на свои угрозы.

"Наш президент еще не принял решение относительно возможных действий в Сирии. Однако если США и их союзники решат действовать в Сирии, то это будет в защиту принципа, с которым мы все согласны. Это будет в защиту краеугольной международной нормы, идущей на пользу всем странам", — сказала она.

При этом она снова раскритиковала Россию и постпреда Василия Небензю, который выступал перед ней. Хейли посоветовала ему воздержаться от односторонних угроз и перейти к решению проблемы по существу, так как "одна лишь Россия", по ее словам, защищает "многочисленные случаи применения сирийским режимом химического оружия".

"Нам следует обсуждать действия, которые нас к этому привели. Нам не следует осуждать страну или группу стран, у которых нашлась смелость встать на защиту нашего общего принципа

— принципа неприменения химических вооружений. Нам следовало бы осуждать страну, которая в одностороннем порядке предотвратила поддержку Советом Безопасности данного принципа", — заявила Хейли.

В связи с этим она возложила на Москву полную ответственность за ликвидацию Совместного механизма ООН и Организации по запрещению химического оружия по расследованию (СМР) химатак в Сирии.

Представитель США заявила, что власти Сирии, по данным Вашингтона, не менее 50 раз применяли химическое оружие, но сообщений об этом в несколько раз больше.

Василий Небензя заявил ранее, что США и союзникам придется отвечать за негативное развитие событий в Сирии в случае силовой акции против ближневосточной страны. Он призвал западные страны, рассматривающие возможность нанесения ударов по Сирии, немедленно

одуматься и не подводить мир к опасной черте.

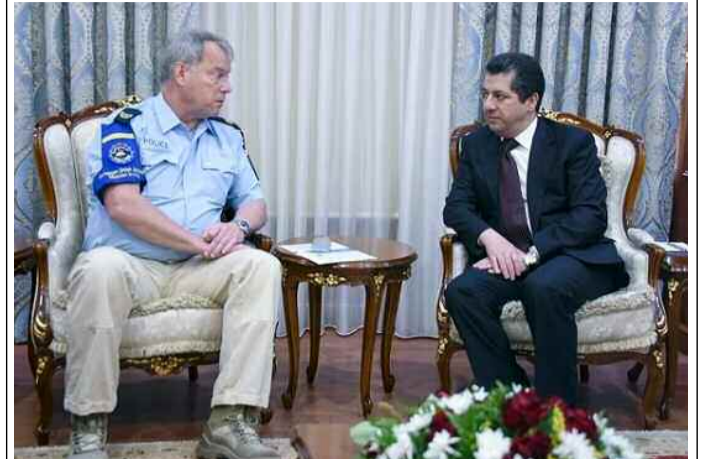
"События развиваются по опасному сценарию, грозящему далеко идущими последствиями для глобальной безопасности. Вся ответственность в таком случае ляжет на Соединенные Штаты и их союзников. Призываем руководство этих государств немедленно одуматься, вернуться в международно-правовое поле и не подводить мир к опасной черте", — сказал постпред РФ.

США и ряд западных стран утверждают, что 7 марта в районе сирийского города Дума в Восточной Гуте было применено химоружие, в результате чего

пострадали мирные жители. Россия полностью отрицает эту информацию, называя атаку постановочной, а обвинения — сфальсифицированными. Тем не менее, президент США Дональд Трамп грозился ответить на "химатаку" ракетным ударом по позициям Асада. **kurdistan.ru**

Масрур Барзани принял представителя ЕС

Глава Совета Безопасности Иракского Курдистана Масрур Барзани принял в среду, 11 апреля, главу Консультативной миссии Европейского союза в Ираке Маркуса Риттера.

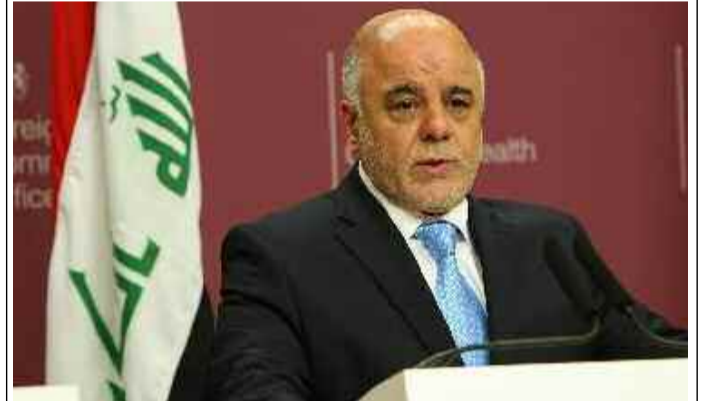
В ходе встречи стороны обсудили долгосрочные планы технической и консультативной помощи в реформировании сектора безопасности в Ираке, включая регион Курдистан.

Барзани заявил о готовности Курдистана к сотрудничеству в обеспечении безопасности в Ираке и в обеспечении стабильности для гражданских лиц.

"Защита жизней гражданских лиц является нашим приоритетом", — заявил Масрур Барзани, добавив, что безопасность в регионе Курдистан довольно стабильна по сравнению с соседними районами. **kurdistan.ru**

Абади призвал РПК покинуть Синджар

Премьер-министр Ирака Хейдар аль-Абади сказал, что турецкая "Рабочая партия Курдистана" (РПК) долж-

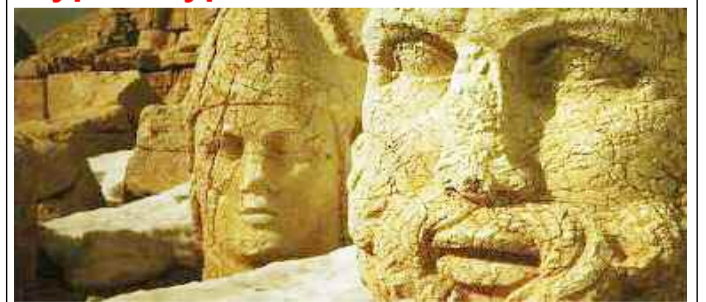

на вывести всех своих бойцов из езидского района Синджар на севере Ирака, поскольку "никакие иностранные вооруженные группы, кроме национальной армии, не могут присутствовать в стране".

На своей еженедельной пресс-конференции Абади заявил, что конституция Ирака не позволяет вооруженным группам использовать свои территории для нападения на соседние страны.

"Если РПК хочет остаться в Ираке в качестве беженцев, тогда у нас не будет никаких проблем, так как это гуманитарный вопрос, но мы не разрешаем им перевозить оружие", — сказал главный иракский чиновник, которого цитирует "Kurdistan24". РПК объявила о выводе своих бойцов из Синджара еще несколько недель назад, после того, как президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган пригрозил преследовать РПК, в какой бы стране она не находилась. **kurdistan.ru**

Курсы курдского языка в Москве

Профессиональные и квалифицированные педагоги со стажем и педагогическим образованием, носители языка и русскоязычные. Обучение в группах, а также возможно индивидуальное обучение. Выбор курса и тестирование на уровень знаний - бесплатное. Место проведения курсов – Институт Востоковедения, г. Москва, ул. Рождественка, 12.

Контактные данные: +7 903 144 43 43, info@eziin.org

"Qatar Airways" возобновляет рейсы в Курдистан

Авиакомпания "Qatar Airways" 11 апреля объявила о возобновлении своих рейсов в аэропорты Иракского Курдистана. Главный исполнительный директор "Qatar Airways" Акбар Аль Бакер, сказал, что аэропорты Эрбиля и Сулеймани являются значимыми местами для его авиакомпании из-за обилия туристических и исторических мест. Рейсы авиакомпании возобновятся с 1 мая. Международные рейсы в Курдистан были прекращены в октябре прошлого года по распоряжению Багдада в ответ на референдум о независимости Курдистана. **kurdistan.ru**

ДИПЛОМАТ

№ 12 (417) 16-22 Апрель 2018-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани принял делегацию про-курдской партии Турции

Лидер Иракского Курдистана Масуд Барзани 11 апреля принял делегацию турецкой "Социалистической партии Курдистана".

Делегация, возглавляемая лидером партии Месутом Теком, проинформировала Барзани о текущих политических проблемах, с которыми

сталкиваются курды в Турции, а также о предстоящих выборах.

Со своей стороны, бывший президент Курдистана проинформировал гостей о последствиях референдума о независимости Курдистана, прошедшего в прошлом году.

Касаясь нынешней ситуации в Сирии, Барзани выразил обеспокоенность по поводу судьбы курдов и безопасности в этой стране. Он также предложил свою помощь, чтобы помочь сторонам добиться успеха в мирном процессе в Турции и сохранить там права курдов. kurdistan.ru

Макрон в разговоре с Путиным выразил обеспокоенность ситуацией в Сирии

Президент Франции Эмманюэль Макрон провел в пятницу телефонный разговор с президентом России Владимиром Путиным, в ходе которого выразил обеспокоенность ухудшением ситуации в Сирии. Об этом сообщил Елисейский дворец.

"Президент Франции Эмманюэль Макрон провел

сирийской проблеме: вести борьбу против терроризма и противодействовать усилению позиций группировки "Исламское государство" (запрещена в РФ) в регионе". "А также содействовать облегчению страданий гражданского населения на основе полного выполнения положений резолюции 2401 Совета Безопас-

которое помешало дать общий и решительный ответ [на события] с тем, чтобы создать международный механизм выявления ответственности, а также не допустить безнаказанности, помешать попыткам повторения подобных действий со стороны сирийского режима", - сообщает Елисейский дворец.

"Президент Французской Республики выразил пожелание, чтобы взаимодействие между Францией и Россией продолжилось и интенсифицировалось с тем, чтобы стало возможным установить мир и добиться стабильности в Сирии", - указывается в заявлении.

С утверждением, что 7 апреля в Восточной Гуте было применено химоружие, выступил ряд НПО, в том числе "Белые каски". В МИД РФ это сообщение назвали информационным вбросом. В Минобороны РФ заявили, что "Белые каски" не являются достоверным источником новостей и распространяют сфабрикованную информацию. Представители российского Центра по примирению враждующих сторон провели 9 апреля заседание Думы, но не нашли там следов применения химоружия. kurdistan.ru

утром в пятницу телефонный разговор с президентом России Владимиром Путиным в рамках их постоянного и тесного диалога по Сирии. Он выразил свою глубокую озабоченность в связи с продолжающимся ухудшением ситуации на местности в Сирии", - говорится в заявлении Елисейского дворца.

Президент Франции также напомнил в ходе переговоров "о приоритетах Франции в

ности ООН и проведения усиленных гуманитарных акций. А также проводя при первой же появляющейся возможности переговоры относительно осуществления достойного доверия и инклюзивного политического процесса", - говорится в заявлении.

"В связи с химической атакой в Думе от 7 апреля президент Макрон выразил сожаление о новом вето России в Совете Безопасности ООН,

Премьер-министр Курдистана и российский посол обсудили вопросы укрепления связей

Премьер-министр Курдистана Нечирван Барзани 10 апреля принял российскую дипломатическую делегацию во главе с послом Максимом Максимовым, обсудив двусторонние связи Эрбиля и Москвы.

Российский посланник подчеркнул важность прогресса в переговорах между Эрбилем и Багдадом для разрешения их длительных споров. Об этом сказано в заявлении, опубликованном на официальном сайте Регионального правительства Курдистана (КРГ).

Максимов также выразил готовность своей страны к дальнейшему укреплению отношений с Курдистаном.

Барзани, в свою очередь, сказал, что его правительство приветствует меры, которые могли бы улучшить координацию и сотрудничество между сторонами. Он также выразил готовность к любому содействию для инвестиций российских фирм в различные сектора Курдистана. kurdistan.ru

Турция отказалась передать Африн по призыву России

Президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган ответил на комментарии министра иностранных дел России Сергея Лаврова, сказав, что Турция передаст Африн его жителям, "когда придет время".

Это заявление было сделано после того, как в понедельник Лавров заявил, что Турция должна передать контроль над сирийским курдским городом Африн сирийскому правительству. Однако Эрдоган назвал это заявление "очень неправильным", сообщает "Reuters".

"Президент Эрдоган никогда не говорил, что Турция хочет оккупировать Африн", - цитирует главу российского МИД информационное агентство "Sputnik".

После двухмесячной военной операции в Сирийском Курдистане, в середине марта армия Турции и про-турецкая "Свободная сирийская армия" заняли район Африн, вытеснив от туда сирийские курдские "Отряды народной самообороны" (YPG), которые Турция считает террористами, и которые являются самыми успешными из сирийских наземных сил в войне против "Исламского государства". kurdistan.ru

ТӘСІСÇІ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLĒMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:

Ramiz Qərib,

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500